…ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 130 (8037)
ИЮНИИН 2
СУББОТО
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хүдөөгэй магазинай наймаалагша

…олхозно поли дээрэ ажаллажа …һан артелиин гэшүүд, МТС-үү… механизаторнуудые, холын гүүр… …үдтэхи малшадые үргэн хэрэг… …эй эд бараагаар элбэгээр хангаха …э хүдөөгэй худалдаа наймаанай …лмэрилэгшэдэй тон хүндэтэй, харюусалгатай зорилгонь мүн. …л мүнөө кукуруза болон оройн …д культурануудые тарилгын түдундаа ябажа байхада, мүн саашаье тэжээл бэлэдхэлгын ха… хүдэлмэриин эхилхэеэ байхада …эрэглэгшэдэй кооперациин хү…эрилэгшэд бүхы хүсэ шадалаа …лэн ажаллаха болоно.

…э хүндэтэй, тон харюусалгатай …аа мэдэрһэн хүдөөгэй магази…ай түрүү наймаалагшад хаба… тарилгын эхилһэнһээ хойшо …эл наймаа үргэнөөр ябуулна. …эжэ тарялан, сабшалан дээрэ …ллагшадые үдэр бүри хэрэглэгдэ… шухала зүйлнүүдээрнь хэрэгтэй …ань хангана. Жэшээнь, Кяхтын …агай Ехэ-Нугын сельпо Сталинай …эмжэтэ томодхогдоһон колхозые …лдаа наймаанай талаар хангадаг юм. Сельпогой магазинуудай нэ…даагша комсомолка Мискинае эн…и колхознигууд, МТС-эй механи…орнууд хүндэлдэг, полидо ерэхэ …идэнь баяртайгаар угтадаг болон… Яахадааб гэхэдэ нүхэр Мискина …элмэридөө үнэн сэхээр хандадаг, …етскэ худалдаа наймаанай журамые наринаар сахидаг юм. Гадна, наймаалагша магазинайнгаа хү…мэрие колхозой ажалай халуун …эй тааралдуулан ябуулхые …одог. Малай үбэлжэлгын үедэ …мэ дээрэ байдаг колхознигуудые …елидээ нэгэ дахин нүүдэл най… абаашажа хангадаг. Хабарай та…гын эхилхэлээр нүхэр Мискина …элмэреэ бүри ондоогоор эмхид… Нүүдэл наймаатайгаар полевой …, тракторна бригадын механиза…нуудта неделидээ хоёр дахин ерэ… болоо. Худалдан абагшадай за…ан бараае удаань ерэхэдээ заа…үй асардаг заншалтай. Иигэжэ …элмэрилхэдөө эд бараа наймаалһара бүриингөө даалгабарые …р үлүүлэн дүүргэдэг байна. Хү…гэй ажалшадые худалдаа найм…аар һайнаар хангадагайнгаа тү… нүхэр Мискина һаяхан КПСС-эй …тын айкомой ба аймгүйсэдкомой …элэлэй грамотаар шагнагдаба.

…үгөөр, олонхи аймпот…союзуудай магазинуудай най…алагшад зунай үедэ колхозой …рһээ холо, поли, гүүртэ дээрэ хү…мэрилэгшэдые үргэн хэрэглэлэй бараагаар дуталдуулхагүйн тү… һулаар тэмсэнэ гэжэ хүдөө бэ…шэд редакцида мэдээсэнэ. Би…ын аймпотребсоюзай Заганай …ьпогой магазинуудай наймаа…шад колхознигуудай дунда …дэл наймаа муугаар эмхид…э. Ленинэй нэрэмжэтэ колхо… дэргэдэ гурбан магазин хү…дэг юм. Теэд наймаалагшадынь …арай тарилгын эхилһээр сай, ма…ко, сахар болон кондитерска …лнүүдые абажа полидо тон …эн гараа, зариманиинь орой…шье ошоогүй байха юм. Хэтэрхэдээ колхозойнь бригадануудтахи магазинууд зарим үдэрнүүдтэ нээгдэдэггүй, наймаалагшадынь гэртээ һуудаг гү, али өөрынгөө ажал хэжэшье байдаг. Энээнэй түлөө нэн түрүүн сельпогой правлени зэмэтэй. Юуб гэхэдэ, магазинуудайнгаа хүдэлмэрие удаан саг соо шалгадаггүй, наймаалагшадтань шанга эрилтэ хэгдэдэггүй байна.

Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймпотребсоюзай магазинуудай наймаалагшад ажалшадай дунда нүүдэл наймаа үргэнөөр эмхидхэхэбди гэжэ уялга абаһан аад, тэрэнээ муугаар дүүргэнэ. Мүрысөөнэй дүнгые гаргажа, ямар магазинайхидай түрүүлжэ, гээгдэжэ ябаһаниие соносходоггүй байна. Тиимэһээнь наймаалагшад түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абаха аргагүйдэнэ.

Сельпогой, аймпотребсоюзуудай правлениин бүхы хүдэлмэри хүдөөгэй ажалшадай дундахи худалдаа наймаа һайжаруулгада зорюулагданхай байха ёһотой. Тиимэһээ правленинүүдэйнь хүтэлбэрилэгшэд хамагай түрүүндэ колхозуудай дэргэдэхи магазинуудые эд бараагаар дуталдуулхагүйе оролдон, бараа зөөжэ наймаалха кольцевой арга үргэнөөр хэрэглэхэ байна. Тиихэ мүртөө сельпогой, мүн аймпотребсоюзай складһаа магазинуудай холо, ойрые хараадаа абажа, эд бараа тогтоогдомол болзор соо гүйсэд хүрэхөөр абаашаха хэрэгтэй. Гэбэшье, олонхи сельпонуудай складые даагшанар магазинуудай наймаалагшадай хэһэн захилыень дүүргэхые оролдоногүй, дам саашань захил хэнэгүй. Иимэ өөдэгүй хүдэлмэриин эсэстэ үдэр бүри поли дээрэ ажаллагшад, малшад хэрэглэжэ байһан гутал, хубсаһа саг соогоо худалдан абаха аргагүйдэнэ.

Мүнөө МТС-үүдэй механизаторнууд, колхозуудай малшад һара, квартал бүхэндэ салин, мүнгэн аванс абадаг болонхой. Тэдэнэр мүнгөө абаад байхадаа үнэ ехэтэй ямаршье эд бараа худалдан абаха аргатай болоно. Ушар иимэһээ магазинуудай наймаалагшад худалдан абагшадай ямар эд бараа хэрэглэжэ байһаниие тодорхойлон мэдэжэ, радиоприёмник, һайн бүдөөр оёгдоһон костюм, пальто гэхэ мэтын һай һайн бараа захин асаруулха уялгатай.

Магазинуудай зарим наймаалагшад поли болон гүүртэдэ нүүдэл наймаа абаашахын тулада мори тэргэ оложо ядажа, сагаа үнгэргэдэг. Энэ талаар колхозой партийна организаци, правлениин хүтэлбэрилэгшэд наймаалагшадта туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Тиихэдэ магазинуудые даагшанар малшадай холын байрада наймаатайгаар ошоходоо колхознигуудһаа үндэгэ, тоһо болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые худалдан абаха хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй. Тиигэжэ үлүү продуктнуудаа мүнгэн болгожо абаха арга колхознигуудта олгохо байнабди.

Саашадаа малай тэжээл бэлэдхэлгын халуун хүдэлмэри эхилхэнь. Энэ үе соо худалдан абагшадаа үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар элбэгээр хангахые хүдөөгэй магазин бүхэнэй наймаалагшадһаа эригдэнэ.

Хооһон арсалдаагаар юумэнэй урда орогдохогүй

Ториинхид кукурузын тарилгые унжагайруулна

Аймагай колхозууд кукуруза тарилгые гол түлэб майн 25-һаа эхилһэн болобошье, юрэдөө газар хорооногүй. Зарим колхозуудынь һүүлэй үдэрнүүд хүрэтэр тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэһээр, хайшан гэжэ, ямар аргаар тариха тухайгаа арсалда-арсалдаһаар хайран сагаа баража байна.

Ториин аймагай колхозууд энэ жэлдэ хамта дээрээ 3500 гектар кукуруза тариха аад, оройдоол үсөөхэн тэды гектарта тарилга хээд байна. Иимэ унжагай удаанаар хүдэлмэрилһэнэй шалтагаан кукуруза тарилгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэһэнһээ болоо.

340 гектарта кукуруза тариха түсэбтэй байһан «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Осипов, партийна организациин секретарь нүхэр Кочелев гэгшэд квадратно-гнездовой аргаар тарилга тоодоггүй дээрэһээ үргэн рядтайгаар тариха гэжэ оролдоно. Тиихэ мүртөө хоорондохи зайень 30—35 сантиметр үргэнтэйгөөр тариха гэжэ тэдэнэр Ториин МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдтэй арсалдана. Иимээр таряад ряд хоорондын элдүүрилгэ яажа хэхэ байһанаа колхозой хүтэлбэрилэгшэд бодожо үзөөгүй байшоо гэлтэй. «Коммунизм» колхоз миил ёһо тэдыдэ квадратно-гнездовой аргаар 66 гектарта тарилга хэхэ гэжэ хараалба. «Квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхэдэ хэмжүүрэй шабын түмэр татаха хүдэлмэридэ хүнүүд олоор хэрэглэгдэжэ, ажалай гаргаша ехэ болохо байна» гэжэ нүхэр Осипов тоолоно.

Энэ колхозой поли дээрэ квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхын тула абаашагдаһан «СКГ-6», мүн тааруулагдаһан нэгэ сеялкэ болон «Беларусь» трактор хүдэлгэгдэжэ эхилээдүй байһаар. Тиимэһээ энэ колхоз майн 29 болотор оройдоо арба хүрэхэгүй гектарта үргэн рядтайгаар тарилга хээд байна. 60—70 сантиметр үргэнтэйгөөр тарилга хэхын тула тааруулагдаһан 6 сошнигтой сеялкэһээ арсажа, тарилгашадта үрэһэ абаашажа үгэнгүй байһан ябадал колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэнэ.

Тиихэдэ кукуруза тариха газараа мүнөө хүрэтэр бэлдээгүй. Хаана, ямар газарта хайшан гэжэ тарилга хэхэ байһанаа механизаторнууд мүнөө хүрэтэр мэдэнэгүй. Гадна, кукуруза тарихаар бэлдэгдэһэн зарим участогуудта хори гаран хоног соо тарилга хэгдэнгүй, шииг нойтоёо гээжэ байһан баримта үзэгдэнэ. Тэрэшэлэн кукуруза тарихаар таһалагдаһан зарим полинуудтаа ондоо культуранууд таригдана.

«Коммунизм» колхоз үрэһэеэ тарилгада хүсэд бэлдээдүй байһаар.

Мүн Бургалтайн МТС-эй харьяата зарим колхозууд кукуруза тарилгые эмхигүйгөөр эхилбэ. «Улаан Бургалтай», «Заветы Ильича» колхозууд кукуруза тариха агрегатуудые шадабаритай хүнүүдээр хүсэд бүрин болгоодүй. «Заветы Ильича» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан нүхэр Машеевэй тракторна бригада «СКГ-6» сеялкээр кукуруза тарижа эхилээ. Тэрэ сеялкэдэ хүдэлхэ хүнүүдынь гэрэй эзэн эхэнэр болон ухибүүд байһан дээрэһээ хүдэлмэридөө орой гаража, МТС-эй механизм һаатуулна. Тиимэһээ энэ бригада 3—4 үдэрэй туршада арба хүрэхэгүй гектарта тарилга хээд байна. Мүн нүхэр Павловай тракторна бригада энэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын газар дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ бригада майн 29-дэ хүдэлмэридөө хахад үдэр болоһон хойно гаража, сеялкээ тааруулжа ябуулһаар байтарнь хоёр час болошоо.

«Улаан Бургалтай» колхозой нэгэдэхи комплексно бригада кукуруза тарихаар һурагһан хүнүүдээ тарилга дээрэ ябуулангүй, харин шадабаригүй хүнүүдые табиһан байна. Тиигэжэ, тэрэ бригадада кукуруза тарилгын хүдэлмэри унжагайруулагдана.

Кукуруза тарилгын хүдэлмэридэ ушарһан эдэ дутагдалнуудые дары зайсуулжа, энэ шухала культурые агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэеэ, арга боломжоёо дүүрэнээр элсүүлхэ шухала.

И. Цыбенов.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана

Һүүлшын хоёр жэлэй туршада Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд МТС-эй механизаторнуудтай хамта гурба мянга гаран гектар шэнэ ба боро газар хахалжа, нёдондо тэрээнэйнгээ 200 гектартань тарилга хэһэн байна.

Орооһо таряа, мүн тэрэшэлэн тэжээлэй культурануудые ехээр тарижа ургуулһанай ашаар артелиин адуу малһаа ашаг шэмэ хоёр—гурба дахин ехээр абтаа. Эндэ кукуруза түрүүшынхеэ таригдажа, гектар бүриһөө 250—300 центнер ногоон эшэ намаа абтаһан байгаа.

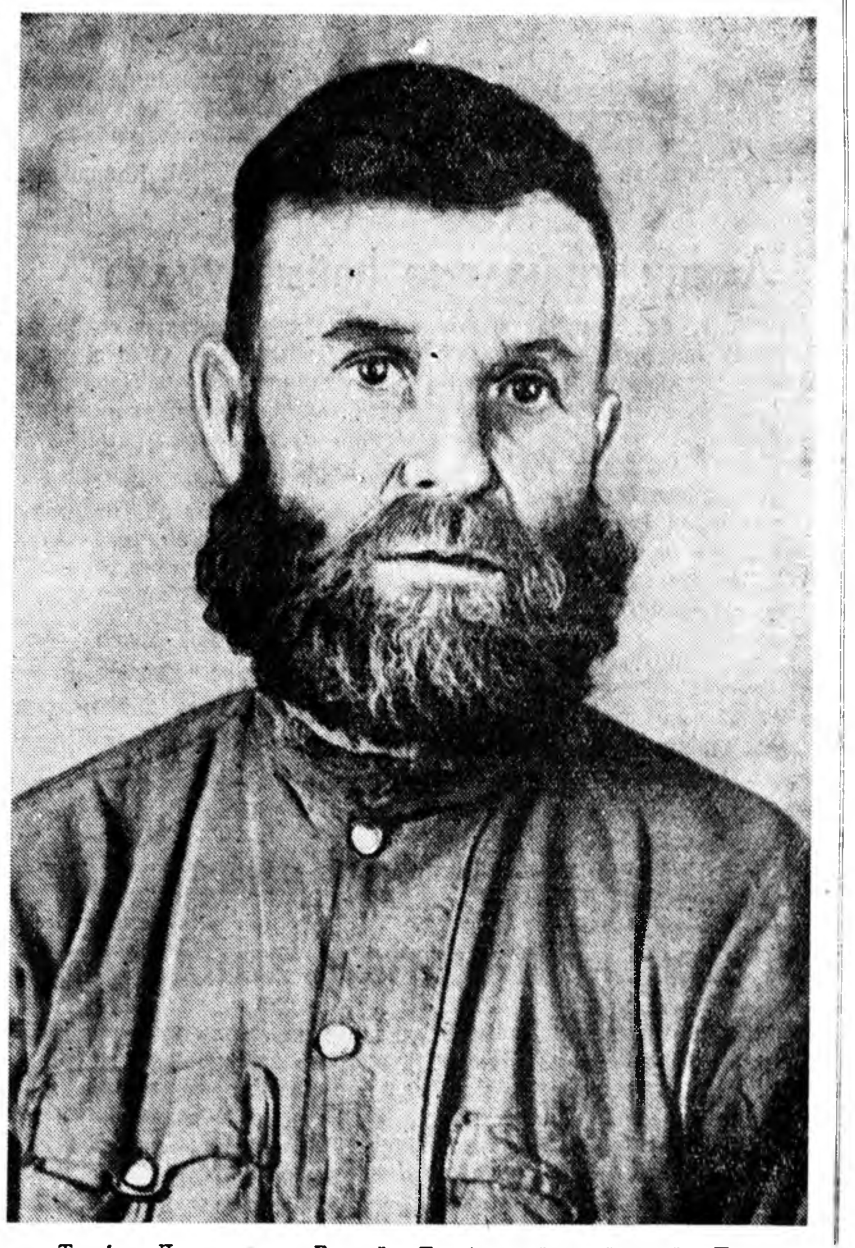
Ажахын 7 һарын туршада энэ колхоздо үнеэн бүриһөө 502 литр һү һаагдаа. Тиихэдэ 1954 оной энэ үедэ үнеэн бүриһөө 97 литр һү һаагдаһан байха юм.

Цырен-Ханда Митапова, Лайжат Лубсанова, Пагба Ванданова болон бусад тус тустаа энэ үе соо үнеэн бүриһөө 650—850 литр һү һааба.

Һү ехээр һаахын түлөө аймагай колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ энэ колхоз түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй Зэдын айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абанхай.

Ц. Сагалеев.

Хонишон Т. Д. Брылёв

Трифон Дементьевич Брылёв Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишодой нэгэн юм. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэн, тэрэ ажалдаа яһала амжалта туйладаг болонхой.

—Хонидые үбэлэй сагта хурьгалуулхада алишье талаараа һайн. Эртын хурьгад хойто үбэл болотор харууһа багатайгаар түлжүүлэгдэхэһээ гадна, бэень шэрхи һайн болодог юм,—гэжэ Трифон Дементьевич хөөрэнэ.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо нүхэр Брылёв 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга тэнжээхэб гэжэ уялга абаһан байгаа. Тэрэнээ дүүргэхын түлөө нүхэр Брылёв ехэхэн оролдолго гаргажа, 100 эхэ хонин бүриһөө 131 хурьга гэхэ гү, али 460 эхэ хониноо 585 хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлээ.

Мянгаад килограмм нооһо тушааба

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). Калининай нэрэмжэтэ колхоз аймаг соо хамагһаа түрүүлэн хонидойнгоо нооһо хайшалжа захалаа. Эндэ Курбын МТС-эй электрохайшалалгын агрегат хүдэлнэ. Мүнөө тэрэ колхозһоо аймпотребсоюзай бэлэдхэлэй складта мянгаад килограмм нооһон тушаагдаба. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограммһаа үлүүтэй нооһон хайшалагдана.

Т. Филиппов.

Агрегадууд бэлэн

Энэ жэлдэ хонидой нооһоной хөөрэхэтэйнь сасуу хайшалжа, гүрэндөө һайн шанартай нооһо ехээр үгэхэ гэжэ шиидэһэн Кыренэй МТС-эй механизаторнууд электрохайшалалгынгаа агрегадуудые бэлэн болгоһоор үнинэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ 5 агрегат хүдэлгэгдэжэ, 8 колхозой хонидой нооһые саг соонь хайшалһан байгаа. Харин мүнөө жэлдэ 7 агрегат хүдэлгэгдэхэнь. Механизаторнууд колхознигуудтай хамта 8 үдэрһөө удаан бэшэ болзор соо бүхы хонидой нооһо хайшалха уялга абаба.

Мүнөө түрүүшын агрегадууд колхозуудта эльгээгдээд, хонидой нооһоной хөөрэхые хүлеэжэ байнхай. Колхозуудта хони хайшалха байранууд, хашаа хоройнууд бэлдэгдээ. Мүн хонидые хэбтүүлээд, нооһыень хайшалха столнууд, һандалинууд бэлэн болонхой. Нооһо хайшалалга үглөө мүнөө эхилхэнь.

Б. Бирбаев.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Даниин фолькетингын делегацитай уулзаба

…ССР-эй Верховно Соведэй уряа…р Советскэ Союзда ерэһэн Да…ын фолькетингын делегацитай …СР-эй Министрнүүдэй Соведэй …үүлэгшэ Н. А. Булганин, КПСС-ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь … С. Хрущев майн 31-дэ уулзаба. …легациин составта фолькетингын …үүлэгшэ Г. Педерсен (делега…е толгойлогшо), фолькетингын …утадууд Э. Енсен, С. Хорн, Арнт…сен, Е. Сёндеруп, Н. Готтшальк…сен, К. Бегхольм, Й. Йоргенсен, … Норманн, Альфред Енсен, С. Оле…, Х. Мёллер гэгшэд оролсоно.

Даниһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Мёрк делегацитай хамта ябалсаа.

Уулзалгын үедэ хани ёһоной хөөрэлдөөн болоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волков, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Семенов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин орлогшо А. Ф. Горкин, мүн тэрэшэлэн датска делегацитай хамта ябалсаһан журналистнууд ба советскэ хэблэлэй түлөөлэгшэд уулзалга дээрэ байлсаа.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр К. В. Гурьяновые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Ажалшадай депутадуудай город…й Соведэй гүйсэдкомой түрүү…шэ К. В. Гурьяновай таби наһа …сэһэнтэй дашарамдуулан, совет… аппарадта тэрэнэй олон жэлдэ …һаар хүдэлмэрилһэниие тэмдэглэжэ, нүхэр **Гурьянов Константин Васильевичые** Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

**БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.**

**БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.**

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1956 оной июниин 1.

„Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө" уласхоорондын Сталинска шангай комитедтэ

Япониин ниитын ажал-ябуулагша г-жа Акико Сэкидэ уласхоорондын Сталинска шан барюулагдаба

Япониин ниитын элитэ ехэ ажал-ябуулагша, эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ г-жа Акико Сэкидэ «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шан барюулга баяр ёһололой оршон байдалда майн 31-дэ Москвада болобо.

Кремлиин Свердловско зал соо советскэ олониитын түлөөлэгшэд—эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй, советскэ эхэнэрнүүдэй Комитедэй, советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй гэшүүд, искусствын хүдэлмэрилэгшэд, Москвагай предприятинуудай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд сугларaa. Азиин оронуудай хоорондо һанал нэгэдэлгын японско комитедэй делегациин гэшүүд, Финляндиин эхэнэрнүүдэй делегаци, советскэ болон японско журналистнууд тэрэшэлэн зал соо байлсаба.

Г-жа Акико Сэки, уласхоорондын Сталинска шангай комитедэй түрүүлэгшэ академик Д. В. Скобельцын, уласхоорондын Сталинска шангай комитедэй гэшүүн Г. В. Александров, эб найрамдал хамгаалгын бүхэиндийскэ комитедэй түрүүлэгшэ Сайфуддин Китчлу, Азиин оронуудай хоорондо һанал нэгэдэлгын японско комитедэй делегациие хүтэлбэрилэгшэ Исикава Тацудзо, композитор Д. Б. Кабалевский болон бусад ниитын ажал-ябуулагшад президиумдэ һууна.

Г-жа Акико Сэки хадаа эб найрамдалай түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэгшэ, национальна талаараа Япониин бэеэ даанхай байдалай түлөө, арадуудай хоорондо эб найрамдал ба хани барисаа байгуулхын түлөө тэмсэдэг «Япониин дууша хоолойнууд» гэжэ алдаршаһан хүдэлөөн боложо нэгэдэһэн арад ниитын хоорой бэлигтэй эмхидхэлгэ мүн гэжэ г-жа Акико Сэкидэ хүндэтэ шан барюулхын урда тээ академик Скобельцын хэлэбэ. Г-жа Акико Сэкидэ уласхоорондын Сталинска шан олгоһон ябадал эб найрамдалай түлөө, бүхы япон арадшье тэмсэлэй ехэ удхашанартай байһые мэдэрһэн удхатай гэжэ Скобельцын хэлээ.

Академик Скобельцын г-жа Акико Сэкидэ алтан медаль, эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангай лауреадай диплом барюулба.

Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй харюусалгата секретарь М. И. Котов, гүрэнэй Московско консерваториин директор профессор А. В. Свешников, Азиин оронуудай һанал хоорондоо нэгэдэлгын японско комитедэй делегациин гэшүүн уранзохёолшо Мурамацу, эхэнэрнүүдэй Советскэ Комитедэй гэшүүн Е. В. Жевелева, композитор А. Г. Новиков, хариин оронуудтай культурна холбоо бэелүүлдэг Бүхэсоюзна Обществын Правлениин түрүүлэгшын орлогшо В. Г. Яковлев гэгшэд шагнагдагшада хандажа, амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Удаань «Япониин дууша хоолойнууд» гэжэ хүдэлөөнэй Түб хоорой Гүйсэдкомһоо эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй абаһан телеграмма уншагдаба. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Г-жа Акико Сэкидэ шангай барюулагдаһандань Япони бүхыдөө тон ехээр баярлажа байна. Япони ба Советскэ Союзай хоорондохи амгалан ёһоной харилсаа холбоон дахин һөөргөө ехэ хүсэн болоо. Токио Москва хоёрой хоорондохи амгалан ёһоной нэгэдэл мандаха болтогой. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой».

Шан барюулгын баяр ёһолол дээрэ г-жа Акико Сэки үгэ хэлэжэ, тэрээндэ үндэр шан олгоһонойнь түлөө «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангай Комитедтэ халуун баясхалан хүргэбэ.

— Эб найрамдалай саашадаа мандаха арга боломжонь урда жэлнүүдэйхидэ орходоо мүнөө бүри найдамтай болонхой,—гэжэ г-жа Акико Сэки хэлэбэ. — Манай юртэмсын диилэнхи олонхи хүнүүд эб найрамдал хүсэнэ. Олон арадууд эб найрамдал хамгаалхын түлөө хүдэлөөндэ оролсоно, юуб гэхэдэ, эб найрамдал хадаа тэдэнэй национальна эрхые хамгаална гэжэ ойлгоно. Эб найрамдалай хүсэнүүд ургажа, бэхижэжэ байна, тэрэниие хэншье, юуншье һаатуулжа шадахагүй.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

Райкомой пленум барилга тухай асуудал хэлсэбэ

Партиин Улан-Удэ городой Железнодорожно райкомой Пленум һаяхан болоҗо, гэр байрын болон культурно-ажаһуудалай барилгын түсэбые дүүргэхэ талаар парторганизацинуудай зорилго гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар райкомой секретарь нүхэр Ножкин элидхэл хээ.

Гэр байра барилгын хүдэлмэрие хүтэлбэрилгэдэ ехэ дутуунууд бии гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Мүнөө жэлдэ барилга хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Дүрбэн һарын турша соо оройдоол 560 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгтэһэн гэхэ гү, али жэлэй түсэб 3,7 процент дүүргэгдэһэн байна. Һомологдоһон мүнгэн зөөри хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

«Бурмонголстрой» трестын 5-дахи участок барилгын хүдэлмэрие удаанаар ябуулна. Мүн барилга хабсаралгын управлени (начальник нүхэр Шевченко) мүнөө жэлдэ түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор нэгэшье байра ашаглалгада үгөөгүй. Барилгын олон организацинууд барилгын үные химдаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, барилгын материал алмаха тушаа даалгабаринуудаа дүүргэнэгүй.

Барилгын организацинуудай хүдэлмэрие һайжаруулха тушаа тогтоол тус пленум баталан абаба.

М. Кандабаев.

Лекци уншалгые һайжаруулха

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын аймагай отделениин хүдэлмэри тухай тоосоое КПСС-эй Зэдын айкомой бюро һаяхан шагнаба.

Обществын аймагай отделени хүдэлмэреэ хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ. Обществын гэшүүдые олошоруулхын түлөө өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, бэшэшье ондоо мэргэжэлтэд обществын гэшүүдэй дунда үсөөн.

Энэ жэлэй түрүүшын 4 һара соо обществын гэшүүд оройдоол 13 лекци уншаа. Отделениин секцинүүд, илангаяа хүдөө ажахын секци муугаар хүдэлмэрилнэ. Обществын гэшүүд лекцинүүдые өөһэдөө бэшэдэггүй, харин республиканска отделениһээ бэлэн лекцинүүдые хүлеэгээд һуудаг.

Обществын аймагай отделениин правлени өөһэдынгөө секцинүүдтэ эрилтэ хэдэггүй, үүсхэлгүйгөөр хүдэлдэг байна гэжэ бюро тэмдэглээ.

Партиин айкомой бюро абаһан тогтоомжо соогоо Обществын отделениин хүдэлмэридэ байһан дутагдалнуудые зайсуулха тухай тодорхой хэмжээнүүдые хараалаа.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Кукурузада саг үргэлжын анхарал хандуулха

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай республика дотор хамта 40 гара мянган гектар кукуруза таригдаһан байна. Түрүүшынгээ жэлдэ энэ культурын эгээл эрхим ургаса ургуулжа шадаашьегүй һаамнай, үнэхөөр һайн культура байһанаа тэрэ бултанда харуулаа.

«Нёдондонһоо эхилжэ кукуруза таридаг болоһонһоо хойшо,—гэжэ **«Знамя Ленина»** газетэ бэшэнэ, — **манай аймагай колхозууд улам олошоржо байгаа ниитынгээ адуу малай тэжээлэй базые нилээд бэхижүүлээ».**

Кяхтын аймагай олохон колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүхэндөө 3—4 тонно силос дараһан юм. Энэнь үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхэ ябадалда горьтойхон нүлөө үзүүлээ. Энэ жэлэй зургаа һарын туршада тус аймагай олонхи колхозууд үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһөө хоёр дахин ехэ һү һааһан байна. Энэ үе соо Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 91,5 мянган литр һү үлүү ехээр һаагаа. Мүн кукуруза таридаг болоһонойнгоо ашаар Ульяновай, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад зарим колхозууд үнеэдэйнгээ һү шэмые нилээд ехэ болгоһон байха юм.

Кукурузые пропагандалха хэрэгтэ «Знамя Ленина» газетын (КПСС-эй Кяхтын айкомой ба ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй орган) тон зүбөөр анхаралаа ехээр мүнөө хандуулжа байһыень тэмдэглэхэ шухала.

Кукуруза зүбөөр тарижа ургуулха асуудалда зорюулан тус газетэ хэдэн түрүү бэшэгүүдые, мүн хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй болон бусад хүнүүдэй бэшэһэн бэшэгүүдые һүүлэй үедэ толилһон байха юм. Малажалай тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ябадалда кукурузын ямар ехэ үүргэтэй байһые нютагай үнэншэмэ жэшээнүүдээр тодорхойлон эдэ бэшэгүүд доторoo харуулхаһаа гадна, мүн дурсагдагша культурые зүбөөр тарижа ургуулха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан баримтануудые элирхэйлэн шүүмжэлнэ.

Кукурузын үрэһэ хүрэнгые яажа бэлэдхэжэ, тэрэниие хайшан гэжэ тариха тухай, тарилгын хойноһоо ямар харууһа хэхэ тухай, мүн хэдэ хэдэн бусад асуудалнуудаар хүдөө ажахын мэргэжэлтэд өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые энэ газетэдэ бэшэнэ. Кукурузын элбэг баян ургаса абажа шадахаар гүйсэд арга боломжонуудай аймаг догороо бии байһые тэдэнэр тодоруулан харуулна.

«Зүб агротехникэ хэрэглэжэ шадаа һаа,—гэжэ редакцида бэшэһэн бэшэг соогоо Калининай нэрэмжэтэ колхозой агроном нүхэр Кудинова бэшэнэ,—**манайшье аймагай эрхэ байдалда ногоон тэжээл элбэг ехээр үгэхэһөө байтагай, эдеэшэһэн буурсагуудыешье кукурузын үгэжэ болохо байһые энэ культурые ехэ талмайда таридаг болоһон түрүүшын жэлэй дүй дүршэл харуулна».**

Зүгөөр, манай эндэхи эрхэ байдалда үшөө шэнэ культура байгаа кукурузые хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ зарим аймагуудай газетэнүүдэй редакцинууд зохихо анхарал хандуулнагүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

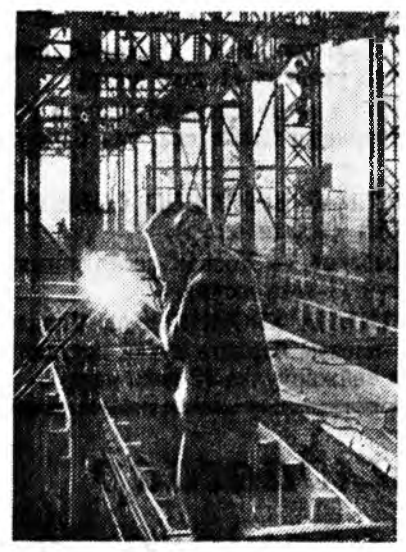
Хэнэйшье мэдэһээр Сэлэнгын аймаг республикымнай малажал ехэтэй аймагуудай нэгэниинь мүн. Кукуруза ехээр тарижа, элбэг баян ургаса абажа шадаал һаа, адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха байнабди гэжэ **«Красная Селенга»** газетэ өөрынгөө хуудаһануудта хэдэнтэ бэшэдэг байха юм.

Теэд кукуруза тариха хэрэгтэ аймагайнгаа олонхи колхозуудай һая болотор хүсэд бэлэн бэшэ байбашье, тус аймагай газетын редакци һүүлэй үе болотор абяа анир гарангүй байба. Кукуруза тарижа ургуулха тусгаар звенонууд һаяхан болотор колхозуудта хүсэд эмхидхэгдээдүй, квадратно-гнездовой аргаар кукурузые тариха ябадалтай хүнүүд танилсуулагдаагүй байгаа. Гадна зарим колхозууд тарилгада бэлэдхэжэ эхилээдүй, кукуруза тариха газараашье үшөө хүсэд һайнаар тодорхойлоодүй байгаа. Харин эдэ ба бусад дутагдалнууд тушаа КПСС-эй обкомой бюрогой тусгаар тогтоолой гаргагдатар «Красная Селенга» газетын редакци һанаа амархан байгаа бшуу.

Малажалай Бурят-Монголой туршалгын станцида кукуруза хайшан гэжэ тарижа ургуулдаг дүй дүршэл тухайгаа энэ станциин нэгэ хүдэлмэришэн тус газетэдэ бэшэһэн байна. Энэ яһала һонирхолтой, колхознигуудта, механизаторнуудта—кукуруза таригшадта тон туһатай статья мүн байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Зүгөөр хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй һайшаалтай иимэрхүү статьянуудые «Красная Селенга» газетэ үсөөнөөр толилно.

Мүнөө республика доторнай кукурузын тарилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Зүб агротехникэ хэрэглэжэ, кукуруза һайнаар тарин ургуулжа шадаагүй дээрэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ олонхи колхозууд энэ культурын элбэг баян ургаса абажа шадаагүй һэн. Тиин энэ жэлдэ агротехническэ бүхы заабаринуудые тон наринаар сахижа, кукурузые зүбөөр тариха хэрэгтэ аймагай газетэ бүхэн горьтойхон анхаралаа хандуулха уялгатай. Энэ культурые тарин ургуулха ябадалда харюусалгагүйгөөр хандадаг баримтануудые дары элирүүлэн, шүүмжэлхэ шухала. Кукуруза таригдаал хадаа ургана бэзэ, тэрэнэй хойноһоо харууһа хэхэ гээшэ залхуутай ажал ха юм гэдэг ушарнууд үзэгдэжэ болохо. Иимэ хойрог ябадалые газетэ бүхэн элирүүлэн, хурсаар шүүмжэлхэ уялгатай.

Кукуруза тарижа ургуулха тусгаар звенонууд колхоз бүхэндэ шахуу мүнөө эмхидхэгдэнхэй. Эдэ звенонууд зунай үедэ кукурузын хойноһоо бүхы харууһалга хэхэ зэргэтэй. Тиин тэдэнэй хүдэлмэрие номерһоо номер бүхэндөө харуулжа байха гээшэ аймагай газетэ бүхэнэй хүндэтэй **уялга мүн.**

Рига. Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй ёһоор Рижскэ теплоэлектроцентралиин хоёрдохи ээлжээн ашаглалгада оруулагдахаар хараалагданхай. Рижскэ ТЭЦ-эй барилгашад мүнөө жэлдэ хоёрдохи ээлжээнэй машинно-залай металлоконструкцинуудые хабсаржа, һуури болон ханануудыень бетоноор шудхажа эхилээ. Барилгын хүдэлмэриин квартальна түсэб 139,5 процент дүүргэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоёрдохи ээлжээнэй машинно-залай металлоконструкцинуудые хабсаржа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Цехын түрүүшүүлэй амжалта

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехын участогуудай хүдэлмэришэд өөһэд хоорондоо мүрысэдэг юм.

Ажахын тоосоондо оруулагдаһан участогууд зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, энэ жэлэй дүрбэ һара хахадай турша соо бага бэшэ амжалта туйлаа. Энэ үе соо цехын 150 гаран хүдэлмэришэд тус бүридөө 10 һарын нормо дүүргээ. Шудхалаашад И. Гнеушев, Б. Фомкинов, завальщик Х. Гениятов, обрубщик С. Тугутов гэгшэд жэлэйнгээ даалгабари үни хада дүүргээ.

И. Хамагановай хүтэлбэрилдэг формовщигуудай бригада 4 һарын ажалай дүнгөөр «Заводой эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Бригадын гэшүүд энэ һарада үдэр бүриингөө даалгабарие 200—230 процент дүүргэнэ.

Цехын хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 4 һара хахадай турша соо 660 тонно шэрэм түсэбһөө гадуур шудхажа, хоёр зуугаад мянган түхэриг арьбалаа.

Б. Степанов.

Комсомолецууд барилга дээрэ

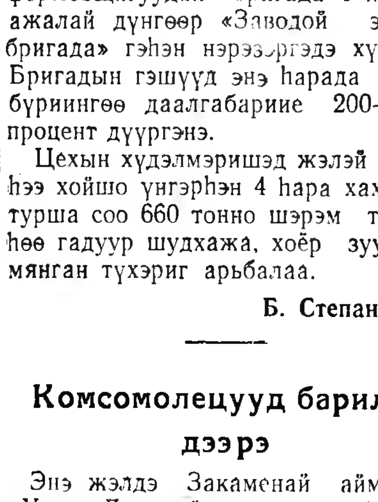
Энэ жэлдэ Закаменай аймагай «Улаан-Далахай» колхоздо барилгын комсомольско бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Тус бригадынхид малшадта типовой шэнэ культбаза, малшадай байха гэр бариха гэжэ шиидээ һэн. Тэдэнэр хэлэһэн үгэеэ, урдаа табиһан зорилгоёо саг соонь дүүргээ.

Залуу барилгашад 80 үдэр соо типовой шэнэ культбаза бариха даалгабаритай аад, 63 үдэрэй туршада бариһан байна. Һаяхан Дээдэ-һүбэтын малшадта байрын гэр баригдажа үгтөө. Энэ гэр 13 үдэрэй орондо 8 үдэр соо баригдаа.

Комсомолецууд үдэрэйнгөө даалгабари 1,5 дахин дүүргэнэ. Залуу барилгашад С. Жамбалов, Б. Будаев, Д. Жапов ехэ оролдосотойгоор ажаллана.

С. Цыренов.

Гахайшан Гребенщикова

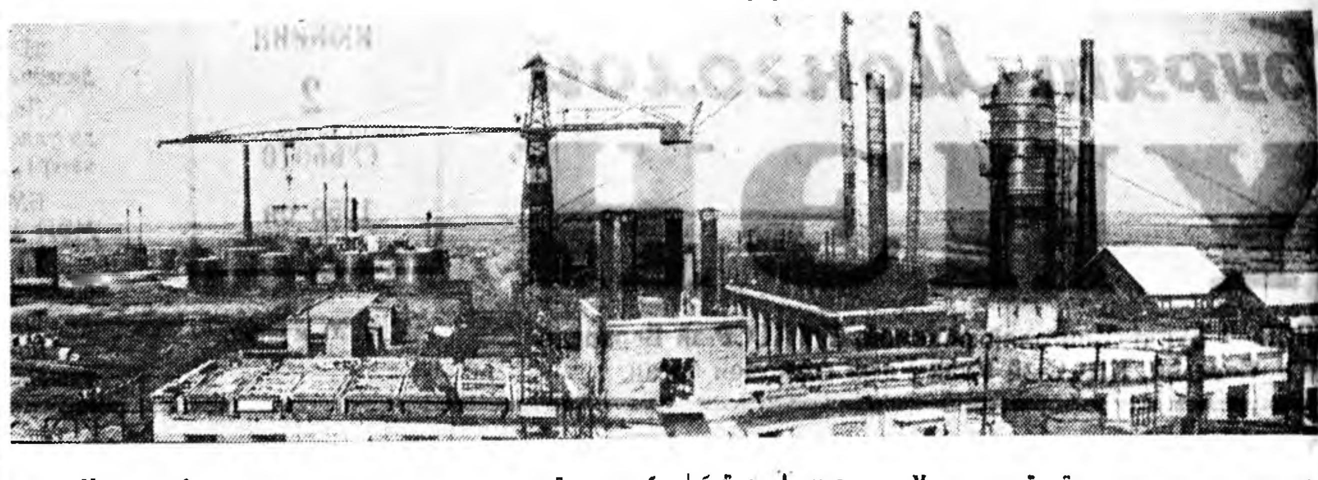

Комсомолка Дарья Гребенщикова Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гахайшанаар хүдэлмэрилнэ. Мүнөө нүхэр Гребенщикова эхэ гахай бүрһөө 8—9 поршоохонуудые абаад байна. Жэлэй дүүрэтэр гахайнуудаа үшөө дахин түрүүлхэ, тус бүриһөөнь хамта 15—16 поршоохонуудые абаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Гребенщикова нарай поршоохо хаража байна.

А. Мантаевай фото.

Шэнэ табанжэлэй барилганууд

Молотов. Орон доторхи эгээн томо заводуудай нэгэн болохо Молотовско нефть шанаржуулдаг завод зургаадахи табанжэлдэ ашаглалгада үгтэхэ юм. Зарим барилгануудынь 1957 оной эхеэр бэлэн болохо.

Мүнөө технологическа гол түхеэрэлгэнүүдынь баригдажа байна. Алметьевск Молотов хоёрой хоорондо магистральна трубопровод баригдажа байна. Энэ барилга партиин XX съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нефть шанаржуулдаг заводой барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

Уужам талын дунда

ОЧЕРК

I.

Бато Юможапович Цыбикжапов энэ нютагта хүн болоҗо, хүлөө шоройдоһон хадаа айл аймаг, арад зонойнгоо ажаһуудалынь, ажал хэрэгыень һайса мэдэхэ болошонхой гэхэдэ алдуу болохогүй. Хэн ямар ажалда, юу хэжэ шадахаб гэжэ һураа һаатнай тэрэ бултыень хэлэжэ үгэхэ байха. Тиимэшье хадаа хэдэн жэл соо колхозой партийна организациин секретаряар хүдэлмэрилхэ зуураа, артелиин экономикые гүнзэгыгөөр шудалжа, ашаглагдаагүй арга боломжонуудые тоб байса элирүүлэн, шэнэ юумэ үүсхэхэ талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон байна.

Һаяханшье Хаалгата гэжэ нютагай һаамал үнеэдэй гүүртэ дээрэ ерээд бусажа ябахадаа, Боро толгойн наада захын наруули газарта кукуруза тариха тухай һанажа, тэрэ гэһээр колхозой түрүүлэгшэ агрономхоёрто дурадхаа һэн.

— Үнгэрһэн жэлдэ эгээл иимэ газарта кукуруза тарихадамнай үндэр гэгшын эшэ намаануудаараа элдин хонгор уужам тала нютагымнай шэмэглээ һэн,—гэжэ Бато Юможапович энеэбхилэн хөөрэнэ.—Үшөө үнгэрһэн намар эндэ «ДТ» трактораар пар хахалжа байхадань энээн тушаа бодожо ябаа бэлэйб,—гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлнэ.

Бато Юможапович дүшөөд тухай наһанай, дүүрэн улаан шарайтай хүдэр шанга бэетэй хүн даа. Боргойн баян үргэн талада оршожо байһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, үбгэн залуугүй тэрэниие «манай парторг», «манай Бато Юможапович» гэжэ хэлсэдэг, хүндэлдэг.

Түрэл колхозойнгоо ниитын ажахые хүгжөөхэ, тэрэнэй гол һалбари болохо—малажалһаа ашаг шэмэ абалгые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ партийна организаци бага бэшэ үүргэ дүүргэһэн, дүүргэжэшье байна. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ партийна эхин организаци ба тэрэнэй секретарь малажалые олзо доход ехэтэй һалбари болгохын тулада ехэ оролдолго гаргаа. Кукуруза тарилга, шэнэ ба боро газарые элдүүрилгэ, мүн һү һаалгые хоёр—гурба дахин ехэ болгохо мэтын шухалын шухала асуудалнууд партийна организациин тол хараа бодолдо саг үргэлжэ байһан байна. Энээнэй ашаар ходоодоо гээгдэлдэ байһан колхозой ажахы хүгжэлтын зам дээрэ гаража, улам урагшаа, шэнэ табанжэлэй алхамаар дабшана.

Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын хабар колхозой ажахыда бага бэшэ хубилалта оруулаа. «Урдахи хабарнуудта оробол, энэ ондоохон лэ хабар байгаа даа»—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Мижит Аюшеевич Вампилов хөөрэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэ Боргойн колхозууд үбһэ тэжээлээр дутамаг байдаг дээрэһээ үбэл хабарые ехэ яаруугаар үнгэргэдэг байгаа. Арай гэжэ ондо ороһон малнуудынь ашаг шэмэ ехээр үгэдэггүй, олоороо гарзалдаг байһан юм.

Зүгөөр энэ хабар хэды һалхитай, хүйтэн байгаашье һаа, шэмэтэ кукурузын силостэй хадаа хэмгүй ехэ баян бардам байгаабди, «хатуу хабар бэшэ, налуу хабар болоо» гэжэ нютагай үбгэд, хүгшэд хэлэжэ байна. Зарим колхозуудай үбһэ тэжээлгүй ядажа байхадань, боргойнхид башни, траншейгээр дүүрэн кукурузатай, амба тарган эрьенүүдтэй, атар тарган малнуудтай үбэлые үнгэргэжэ, хабарые угтажа байгаа бшуу.

Теэд гансашье адуу малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа бэшэ, харин тэрээнһээ ашаг шэмэ абалгые хоёр—гурба дахин ехэ болгоһон байна. Эгээл март—апрель һарануудта, манай бурят зоной хэлсэдэгэй ёһоор хубхай хооһон хабарай һарануудта Боргойн һаалишад үнеэдһээ үдэрэй 7—8 литр, заримдаа хахад пүүдһээ үлүү һү һаажа байгаа.

Ямар аргаар, танай колхоз энэ жэлэй ута хүйтэн хабарай үедэ үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болоо гээшэб гэхэдэ, Мижит Аюшеевич үнишье бодонгүйгөөр:

— Кукурузал даа... кукурузын силосэй ашаар,—гэжэ сэхэ хэлэнэ.

— Нютагай үүлтэрэй үнеэнһээ хабарай хара һалхинаар манай эндэ хахад пүүд һү һааба гэжэ энээнһээ урда юрэдөө дуулдаагүй байгаа юм. Тиигээд үнэхөөрөөл шэмэтэ кукурузын аша үрэнь эндэл гаража ерэбэ бэшэ гү,—гэжэ Бато Юможапович баһал урматай янзатайгаар колхозой түрүүлэгшын хэлэһэниие зүбшөөнэ. Мүнөө Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һү һаалгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана.

II.

Үдэшын хонгор шаргал наранай хоргодожо байха үедэ Цырен-Ханда Митаповагай, Лайжат Лубсановагай, Пагма Вандановагай, Очир Мункуевагай ажалладаг гүүртэ дээрэ орожо ерэбэбди. Һая бэлшээриһээ ерэһэн тобир тарган үнеэд хашаа хорёогоороо садхалан янзатайгаар зариманиинь ябажа, зариманиинь хэбтэжэ байба.

Үшөө гүүртэдэ хүрөөдүй ябахадамнай хабарай хүхэ ногооной арюухан үнэртэй хамта кукурузын силосын охин анхилжа аглаг тунгалаг хүдөөгэй агаарые бүришье аятай зохид болгоһон мэтэ байгаа һэн. Теэд гүүртэ дээрэ ерэһээр, тэндэ байһан мүнсэгэрхэн оройтой набтар башни тээшэ ошобобди. Үбэл гараһан эреэн марьян тугалнууд тэрэнэй дэргэдэ сугларшоод, үшөөл шэмэтэ шүүһыень эдижэ садаагүй хэбэртэй байгаа һэн.

Кукурузын силос эдижэ, ондо ороһон малнуудшье ондоол байна даа. Арбагар ехэ дэлэнтэй, атар таргануud харагдана. Сагаан-сагаан ведронуудые бариһан һаалишад үнеэдээ һаажа сүлөө забдагүй байба.

— Тэры—тэрэ ботигор эбэртэй борогшо үнеэ һаажа һууһан Лайжат Лубсанова манай эрхим һаалишадай нэгэн гээшэ,—гэжэ Мижит Аюшеевич тэрээн тээшэ заажа хэлэнэ.

— Энэ, наашаа ябажа ябаашатнай Цырен-Ханда Митапова гээшэ, үнеэн бүриһөө 924 литр һү һаагаад байна. Жэлэй дүүрэтэр 15 мянга литр һү һааха уялгатай юм,—гэжэ мүн Мижит Аюшеевич Бато Юможапович хоёр колхозойнгоо түрүү һаалишадаар омогорхохо ёһоороо омогорхон согтойхоноор хэлэнэ.

Урдань Лайжат Лубсанова Цырен-Ханда Митапова хоёр, мүн бусадшье һаалишад үбэл хабарай үедэ эды шэнээн ехэ һү һаажа үзөөгүй байһанаа, имагтал кукурузын ашаар үнеэдээ зүбөөр харууһалжа, иимэ амжалта туйлаа. Һү һаалгые ямар аргаар иигэжэ хоёр—гурба дахин дээшэлүүлээбта гэжэ һаалишадһаа һурахада: «үнөөхил хэдэг лэ юумэеэ хэнэбди» гэжэ хэлэдэг заншалтай.

Гэхэ зуура, Боргойн һаалишад «хэдэг лэ юумэеэ хэхынгээ» хажуугаар туйлай ехэ үүсхэл, оролдолго гаргаһан байха юм. Үглөөнэй улаан нараһаа абаад, үдэшын харанхы болотор тэдэнэй залиршагүй ажалай сохисо заашье һуладанагүй. Үнеэдые элдэб шэмэтэ тэжээлээр, зүбөөр эдеэлүүлхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай. Кукурузын силос үнеэдтээ үдэшэ болгон эдюулхынгээ хажуугаар, эндэхи һаалишад шрот, гурилтай солоомо, тарянай үлэгдэл гэхэ мэтые ехээр эдюулдэг юм. «Олон янзын тэжээл холижо байжа үгэхэдэ үнеэд ехэ дуратайгаар эдидэг, һү оросонь бүри ехэ байдаг»—гэжэ һаалишан Пагма Ванданова хөөрэнэ.

Үнеэдэй һая тугаллаад байхада, тусгаар харууһан хэрэгтэй гэжэ эндэхи һаалишад онсолон тэмдэглэнэ. Урдань гүүртэ бүхэндэ тугалшан байдаг байгаа. Мүнөө жэл һаалишад өөһэдөө тугалаа 55 хоноторынь тэнжээдэг юм. Тэрэнэй һүүлээр нарай мал харууһалдаг хүндэ үттэдэг.

Ороной түрүү һаалишадай жэшээгээр, энэ жэлдэ үнеэдээ үдэртөө хоёр дахин һаадаг болоо. Мүнөө зунай сагта үнеэдые һайн бэлшээридэ ябуулха тушаа хэмжээ абтажа байна. 15 жэл соо малажал дээрэ ху[...] дэлмэрилһэн Бадмажап Сампило[...], мүн дүй дүршэлтэй болоһон малша[...] Даши-Намжил Цыбикжапов, Цып[...]ков гэгшэд зунай сагта үнеэдые адуулха юм. Мал адуулагша хада[...] тон харюусалгатай ба хүндэтэй үү[...]гэ дүүргэнэ. Тэдэнэй ажалһаа һ[...] ехээр һаалга нилээд дулдыдаха ба[...]на. Тиимын тула колхозой правлен[...] мал адуулагшадаар дүй дүршэлтэй[...] шадабаритай түрүү хүнүүдые таби[...].

Энэ жэлдэ һүнэй товарна ферм[...]нүүд дээрэ ажалай эмхидхэлые һа[...]жаруулха талаар нилээд ехэ юум[...] хэгдээ. Колхозой правлени боло[...] партийна организаци һаалишад[...] малшад тухай тусгаар анхарал ха[...]дуулна.

Гүүртэ бүхэнэй һаалишад өөһэ[...] хоорондоо мүрысэдэг юм. Мүрысөө[...]нэй дүн арбан хоногто нэгэ удаа[...] гаргагдажа түрүү һаалишадта ту[...]хай шан ба нэмэлтэ түлбэри (һүөө[...] гү, али мүнгөөр) үгтэдэг байна. Хэрбээ һарадаа үнеэн бүриһөө 20[...] литр һү һаагаа һаа, 200 түхэриг ша[...] абадаг болонхой. Мүн энээнһээ га[...]дуур ажалта үдэртөө ба нэмэлт[...] түлбэридөө һү, мүнгэ һара бүридө[...] абадаг юм. Һаалишадай урма хү[...]шээл һураггүй дээшэлээ. Энэнь һү[...] һаалгые улам ехэ болгохо хэрэгт[...] туһа нэмэри болоҗо үгэнэ.

III.

Кукурузын силос эдижэ хүсэ ш[...]далаа алдангүйгөөр ондо ороһо[...] үнеэд, мүнөө хүхэ ногоондо бэлш[...]жэ эхилхэдээ бүришье ехэ һү үг[...]дэг болоо. Хоёрдохи, гурбадахи[...] гүүртын һаалишад Ханда Цы[...]бикжапова, Цырен-Ханда Вандано[...]ва, Ханда-Сурун Будаева, Бальжи[...] Цыренова болон бусад һү һаалгы[...] эрид дээшэлүүлжэ эхилээ.— Манай[...] үнеэд нютагай үүлтэрэй багахан[...] бэетэй болобошье, һайн харууһанд[...] байжа тэжээл ехээр эдихэдээ хүхэ д[...]лэнгээ балсайлгажа һү ехээр үгэж[...] шадахал байна,—гэжэ һаалиша[...] Дари Цыцырунова хөөрэнэ. Урдан[...] үнеэдээ дэмы голодог байгаабди[...]. Мүнөө кукурузатай болоходоо ню[...]тагайшье үүлтэрэй үнеэдһээ үбэ[...]зунгүй ехэ һү һаадаг болохо байна[...]бди,—гэжэ һаалишад нэгэн дуугаа[...] мэдүүлнэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз урд[...] жэлнүүдтэ һү һаалгаар ехэ гээгдэн[...]ги колхозуудай нэгэниинь байһа[...] юм. Теэд энэ хабартаа аймагай бо[...]лон республиканска газетэнүүдтэ бэ[...]шэгдэһэн түрүүшүүлэй дунда тус[...] колхозой һаалишадай байхадань[...] зарим хүн зон ехээр гайхалса[...]даг байгаа. «Яагаад, энэ үзэг[...]дөө дуулдаагүй боргойнхид һү һаал[...]гаар иимэ амжалта туйлаба гээ[...]шэб, үнэн юумэ гү, худал гү[...] гэжэ зарим зонууд этигэдэггүй[...] байгаа. Үнөөхи кировэйхидна[...] яашооб» гээд тэндэ бэдэрээдшье[...] үзэдэг һэн.

Гэгээтын сомоной Кировэй нэ[...]рэмжэтэ колхозойхид үнгэрһэн жэл[...]дэ кукуруза ургуулжа шадаагүй[...] дээрэһээ, гансал үбһэ тэжээл ма[...]даа бага сага эдюулжэ, арай гэжэ[...] хүйтэн хабарые үнгэргэһэн байха[...] юм. Урдань аймаг соогоо һү һаал[...]гаар сууда гараһан энэ колхоз бор[...]гойнхидто булигдажа, Гэгээтэйн гол[...]до гэрэлтэн туяатажа байдаг Дам[...]жуулгын Улаан туг Боргойн уужам[...] тала хааанаб гээд, намилза намилза[...]һаар ябашаха баатай болобо.

«Өөдэлхэ хүн үдэрөөр баян» гэжэ[...] хэлсэдэгэй ёһоор, хүхэ ногооной бул[...]тайжа хүхын донгодожо байха үедэ[...] боргойнхид кукурузынгаа силосэер[...] малаа шахажа үрмэ зөөхэйгөө улам[...] ехээр билтаруулжа эхилбэ. Гэгээ[...]тэйнхидэй түрүү һууряа алдахагүй[...] гэжэ хэды оролдобошье, боргойнхид[...] «зориһоноо абаха, зууһанаа алда[...]хагүй» улад байшоо ха. Мүнөөшье[...] Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаа[...]лишад мүрысөөнэй тугые улам дэ[...]шэнь үргэжэ, аймаг, сомондоо ал[...]даршаха ёһоороо алдаршана.

Тэдэнэй шэн зоригто ажалда шэнэ[...] амжалтануудые хүсэе!

Ц. ДАМБИЕВ.

Аймагай ажалшадай оюун бэлигые харалга

...най аймагта уранһайханай ...деятельностиин харалга бүхы ...зуудта, эмхи зургаануудта ба ...үүдтэ боложо үнгэрөө. Энэ ха... хоёр шатаар үнгэргэгдөө. Түб... ...рүүндэ сомонуудта болоо. Тэ... удаа аймагай центртэ үнгэр... ...эн байна. Сомонуудта болоһон ...ганууд аймагай комиссиин ...бэри, туһаламжа доро үнгэр... һэн. Харалгада бэлэдхэхэ ба ...эхэ үедэ хүдөө нютагуудта... уранһайханай хэдэн олон са... ...тельностиин коллективүүд бии ... Жэшээнь, Баргажанай Адаг ...тосхондо 6 шэнэ коллектив бай... ...дажа, тэрээндэ 95 хүдэлмэри... ...алба хаагшад ба интеллиген... ...түлөөлэгшэд эдэбхитэйгээр ха... ...саба. Энэ үедэ тэдэнэр элдэб ...эг ба концертнүүдые харуул... ...схоной ажалшадые ехээр һо... ...улаа.

...голой сомоной Соведэй, Бар... ...ай Адагай поселково Соведэй, ...ска сомсоведэй самодеятель... ...н коллективүүд энэ харалгые ...бэлэдхэлтэйгээр, идейнэ дээдэ ...эндэ үнгэргэһэн байна. Тиихэ... Баргажанай леспромхоздо, ...а, загаһанай комбинадта бо... ...усад хэдэн газарнуудта само... ...льностиин коллективүүд эгээн ...шынхеэ байгуулагдаа.

... харалгада арад зон, илангаяа ...шуул олооро, эдэбхитэйгээр ...далсаа. Жэшээ болгон хэлэхэ... ...аргажанай Адагай поселково ...эй 280 гаран хүдэлмэришэд, ...аагшад ба интеллигенци эдэб... ...гээр хабаадаһан юм.

...нһайханай республиканска ха... ...да хабаадаха хүндэтэ эрхэ ...н түлөө аймагай харалга дээ... ... коллектив мүрысөө. Тиихэдэ, ...до жэлдэ оройдоо 5 коллектив ...сэһэн юм. Хэрбээ нёдондо үн... ...гдэһэн аймагай харалгада зуу... хүн хабаадаһан байгаа һаа, ...элдэ 240 хүн хабаадаа.

...гажанай леспромхозой, зага... ... комбинадай, МТС-эй, Ула... ...моной Соведэй самодеятель... ...н коллективүүд аймагай ха... ...да түрүүшынхеэ хабаадаа. ...бэшье, удха түгэлдэр, уран гоё ...үүдые харуулжа шадаһан бай...

...хэдэ. Маленковой нэрэмжэтэ ...зой, Сувинска сомоной Сове... ...увинска долоон жэлэй һургуу... Баргажанай Адагай ба Баян... дунда һургуулинуудай уран... ...най самодеятельностиин кол... ...вүүд нёдондо жэлэйхидэ орхо... ...нэ жэлдэ яһала һайнаар наа... Репертуараа нилээд һайжа... ...а.

...алгын боложо байһан үдэр... ...э аймагай Культурын байшан... ...ценэ дээрэ ород, бурят, татар, ...н болон манай ороной бусад ...удай, мүн арадай демократиин оронуудай гоё һайхан дунууд, шүлэгүүд зэдэлээ.

Куйтунска МТС-эй механизаторнуудай уранһайханай самодеятельностиин коллектив харалга дээрэ түрүү һуури эзэлжэ, нэгэдэхи шан ба грамота абаһан байна.

Тиихэдэ уранһайханай самодеятельностиин аймагай харалгада түрүүшынхеэ хабаадаһан Баргажанай леспромхозой коллектив харалга дээрэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүн лэ хоёрдохи шанда хүртөө һэн. Тус коллектив элдэб жанрын концертнүүдые харуулһан байна. Энэ коллективые байгуулха, тэрээндэ эдэбхитэйгээр ба бэрхээр наадагшадые элсүүлэн хүмүүжүүлхэ талаар нүхэд Вшивков, Шварц, Нарицина гэгшэдэй хэһэн хүдэлмэриие аймагай жюри тусгаар тэмдэглээ.

25 хүнһөө бүридэһэн Сувинска хүдөөгэй клубай самодеятельностиин коллектив (хүтэлбэрилэгшэдынь нүхэд Кожевин, Колмаков ба Проскулинова) харалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, арадай дуунуудые гоё һайханаар дуулажа, хүн зониие ехээр һонирхуулаа. Тус коллектив гурбадахи шан ба грамота абаһан байна. Уланай сомоной хүдөөгэй клубай уранһайханай самодеятельностиин коллектив һаяхан байгуулагдабашье, элдэб олон концертнэ программануудые харуулаа. Тиибэшье, тус коллектив бурят дуу болон хатарнуудые багаар наадаа. Мүн колхозно залуушуулые, нютагайнгаа интеллигенциие олоор элсүүлжэ шадаагүй гэжэ аймагай жюри зааһан байна.

Баргажанай Адагай ба Баргажанай дунда һургуулинуудай, загаһанай заводой, Баянголой дунда һургуулиин, Читканска хүдөөгэй клубай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой, Уринска хүдөөгэй клубай коллективүүд уранһайханай самодеятельностиин аймагай харалгада һайн бэлэдхэл хээгүй дээрэһээ зарим муу номернуудые харуулаа гэжэ аймагай жюри зүбөөр тэмдэглээ.

Эрхим һайнаар наадаһан 11 хүндэ нэгэдэхи зэргын шан ба грамотанууд барюулагдаа. Тиихэдэ 18 хүндэ хоёрдохи зэргын, 43 хүндэ гурбадахи зэргын шангууд ба грамотанууд үгтэһэн байна.

Һаяар болохоёо байһан республиканска фестивальда кандидадуудаар Куйтунска МТС-эй уранһайханай самодеятельностиин коллектив дэбжүүлэгдээ. Мүн бусад коллективүүдһээ баянистнууд нүхэд Беляев, Кожевин, бурядай танец наадагша нүхэр Доржиева (Улан), ирагуу һайханаар дуулагша нүхэр Захарова (леспромхоз), загаһанай комбинадай спортсменүүд нүхэд Чирков ба Логинов, Баргажанай Адагай дунда һургуулиин коллективһээ нүхэр Воронин гэгшэд республиканска фестивальда хабаадалсаха болобо.

Б. Шагдуров.

Узбекскэ ССР. Ороной текстильнэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ 9 шэнэ машинанууд 1955 ондо зохёогдоһон байгаа. Тэдээниие «Таштекстильмаш» завод бүтээн гаргажа захалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: утаһа ээрэхэ «К-66—1» маркын хүнгэн машина туршагдажа байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Колхозойнгоо центрые болбосон түхэлтэй болгохо

Булганинай нэрэмжэтэ колхозой (Мухаршэбэр) центр томо тосхон болонхой. Эндэ эхин һургуули, амбулатори, хүдөөгэй клуб, тоһоной завод бии юм. Улан-Удэ городһоо Мухаршэбэр ошоһон харгы дээрэ шахуу байдаг томодхогдоһон энэ колхозой центрые хүн бүхэн хараһан байха. Энэ центрын үйлсэнүүдынь муухай байдаг, гэрнүүдэй оройнь унашаһан, зарим гэрнүүдэй гэшхүүрэй хажууһаар малай шэбхэ хаяатай байдаг. Колхозой правлени, партийна организаци энээниие хаража байбашье, артелиин центрые болбосон түхэлтэй болгохын тулада ямаршье хэмжээ абанагүй.

Юрэнхыдөө томодхогдоһон энэ колхозой центрые өөдэнь татажа болбосон түхэлтэй болгохо, мүн тэндэ модо һуулгаха тухай ходол хэлсэжэ байдаг гээшэ. Теэд тэрэнь бодотоор бэелүүлэгдэдэггүй. Энэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан Октябрьска сельсовет, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Дымбрылов, һанаа амархан һуудаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Олон хүн зонтой энэ тосхондо мүнөө болотор бани баригдаагүй, айлнууд радиотой болоодүй байһаар.

Н. Барской.

Орхигдошоһон сад сэсэрлиг

Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоздо 50 эшэтэй яблониин модонууд ургажа байдаг. Энэ садай хоройнь задаршанхай.

Мүнөө үедэ энэ жэмэстэ модонууд сэсэглэжэ байна. Теэд колхозой үхэр малнууд сад руу орожо, эшэ набшаһыень эдижэ, эбдэжэ байдаг.

В. Хандаев.

Шэнэ табанжэлэй түрүүшүүл

Үдэр соо хоёр нормо дүүргэнэ

Үглөөгүүр. Һаяхан гараһан наранай хурса туяа модонуудай хоорондуур нэбтэрэн байба. Ойн дундуур зурын ошоһон шабартай харгыгаар модо шэрэдэг нэгэ автомашина түргэхэнөөр урагшаа дабшана. Щофёр Николай Иванов руляа шангаар баринхай, харгын годирхой дээрэ ябадалаа бага удааруулан, машинаая шадамараар залана. Уданшьегүй машина ойн соорхойдо гараба.

— Арбан жэлэй саада тээ, эгээл эндэ ажалайнгаа түрүүшын алхамые эхилээ бэлэйб, — гэжэ шофёр хөөрэбэ. — Тиихэдэ, эндэ модо бэлэдхэлэй участок байгаа. Мүнөө эндэ гансахан түгсүүлнүүд үлөө, хэдэн мянган кубометр барилгын модон арадай ажахыда эндэһээ эльгээгдэһэн байна.

1945 оной январь. Үбэлэй хүйтэнэй шадал соогоо шангадажа байбашье, эндэ үбдэг тулама саһан соо хүдэлмэрилжэ байһан модошод даарахые мэдэдэггүй һэн. Тиихэдэ хамаг хүдэлмэри барандаа шахуу гараар хэгдэдэг байгаа. Энэ үедэ залуухан хүбүүн Николай Иванов морёор модо таллуулдаг байба. Тиихэдэ леспромхоздонь модо шэрэдэг автомашина, трактор тон үсөөхэншье һаань, тэрэ шофёр болохые ехээр хүсэдэг һэн. Үшөө хоёр жэл үнгэрөөд байхада Николай курса дүүргэжэ, газогенераторна машинын шофёр болобо.

Жэл ерэхэ бүри Эхэ оронноймнай социалистическэ промышленность арадай ажахын бүхы һалбариие шэнэ техникээр элбэгээр хангана. Модо бэлэдхэлэй промышленность бүтээсэ ехэтэй элдэб машина зэмсэгүүдые абана. Энэ жэлэй эхин батта леспромхозой модо бэлэдхэлэй Зүүн хуурайн пунктда «МАЗ-200» маркын долоон автомашина үгтөө. Нүхэр Иванов тэдэ машинануудай нэгэндэнь һуугаа һэн.

1956 оной январьда болоһон пунктын модошодой үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ нүхэр Иванов ингэжэ мэдүүлээ һэн: «Зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа, 1956 оной түсэбһөө гадуур 1300 кубометр модо шэрэхэ гэһэн уялга абанаб».

Мүнөө Хориин леспромхозой модошодой дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Хүн бүхэн абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Тэрэ тоодо шофёр Николай Иванов үнэн сэхэ ажалаараа бусадта эрхим жэшээ харуулна. Үнгэрэгшэ апрель һарада 800 кубометр модо шэрэжэ, нормоёо хоёр дахин дүүргэһэн ба 250 литр горючи арьбалһан байна.

Пунктын модо бэлэдхэлэй Бэлшэр гэжэ мастерска участок. Участогай модоор элбэг байһаниень обёоржо ядахаар бэшэ. Эндэ хүрэжэ ерэһэн харгын хажуугаар штабельда ябталагдаһан модон холоһоо харагдана. Тээ саагуур удаа дараалан унажа байһан нарһануудые хүсэтэ тракторнууд гэшүүһэтэй зандань шэрэһээр дээдэ складта асарна. Прицепүүдые шагтагалһан автомашинануудта автогрузчигууд модо тээжэ үгэнэ.

Нүхэр Ивановой хүрэжэ ерэхэдэ урид ерэһэн хэдэн машинануудта модон ашаалагдажа байба. Николай машинаяа байлгажархёод, тэндэ һууһан шофёрнуудай хажууда ерэбэ. Тэдэнэй дунда пунктын начальник Константин Георгиевич Тихонов хажуудаа һууһан эгээл залуу шофёр Николай Ситниковэй абаһан уялгынь дүүрэлтээр һонирхожо байба. Коля Ситников дүй дүршэлөөр багашье һаа, үнгэрһэн 4 һара соо 1700 гаран кубометр модо шэрэжэ, һара бүриингөө даалгабариие 130 процент дүүргэжэ байһан тухайгаа омогтойгоор хөөрэнэ...

— Нүхэд шофёрнууд,—гэжэ Константин Тихонов һуужа байтараа хэлэбэ.—Һүүлэй үедэ хада уулын ара таладахи саһан хайлажа, харгын муудаһан дээрэһээ модо шэрэлгээ заахан һуларуулан алдабабди. Саашадаа үдэр соо тус бүридөө хоёр рейс хэдэг болоё.

— Хоёр рейс хэхэл даа, арга олдохо ёһотой, — гэжэ Николай Иванов түрүүлэн хэлэжэрхибэ. Бэшэниинь мүн лэ дэмжэжэ, үглөөдэрһөө эхилжэ хоёр рейс хэхэ гэжэ барандаа шиидэбэд.

Үшөө нэгэ хэды болоод байхада нүхэр Иванов рульдаа һуунхай, хүндөөр зүдхэжэ ябаһан машинаяа шадамараар жолоодожо ябаа һэн. «Кузов дээрэмни 18 кубометр модон, хоёр рейс хэхэдэм 36 болохо. Гансал эртэхэн ажалдаа гарадаг болохо хэрэгтэй» гэжэ тэрэ, кабина соогоо гансаараашье һаа, шэбшэжэ һуугаа һэн.

Хориин леспромхозой Зүүн хуурайн пунктын шофёрнууд аяар 70-аад километрын газарта модо шэрэдэг. Иимэ холо газарта хоёр рейс хэхэ гээшэ тиимэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Николай Иванов «МАЗ-200» маркын машинадаа техническэ һайн харууһа хэжэ, һүүлэй үедэ хоёр рейс хүнгэхэнөөр хэдэг болонхой.

В. Корнаков.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо

ЗАЛУУШУУЛАЙ ГАЗЕТЭ

Һаяхан эндэ комсомольско эхин организациин орган—«Комсомолец» гэжэ ханын газетэ гаргагдадаг болобо. Энэ газетэ колхозойнгоо залуушуулай, комсомолецуудай ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай, тэдэнэй культурна эрилтэнүүд тухай бэшэнэ. Эндэхи залуушуул газетынгээ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ПЛЕМЕННОЙ ФЕРМЫНХИДЭЙ ҮҮСХЭЛ

Племенной фермын һаалишад 10 гектар шэнэ газар дээрэ кукуруза тарижа ургуулха гэжэ шиидээ. Тэдэнэр энэ газараа уһалаа, наг шабхэ гаргаа. Һаалишад кукурузын үндэр ургаса абахын түлөө тарилгын, харууһалгын, хуряалгын бүхы хүдэлмэриие өөһэдөө хэхэ юм.

Һаалишадай энэ үүсхэлые Үдэнгын, Дээдэ Юрөөгэй гүүртэнүүдэй һаалишад дэмжэбэ. Һаалишадай тариха кукуруза колхозой кукуруза тариха түсэбһөө гадуур байха юм.

ТҮРҮҮ ГҮҮРТЫНХИД

Нүхэр Лобановай даадаг һаамхай үнеэдэй гүүртынхид зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаад, үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно.

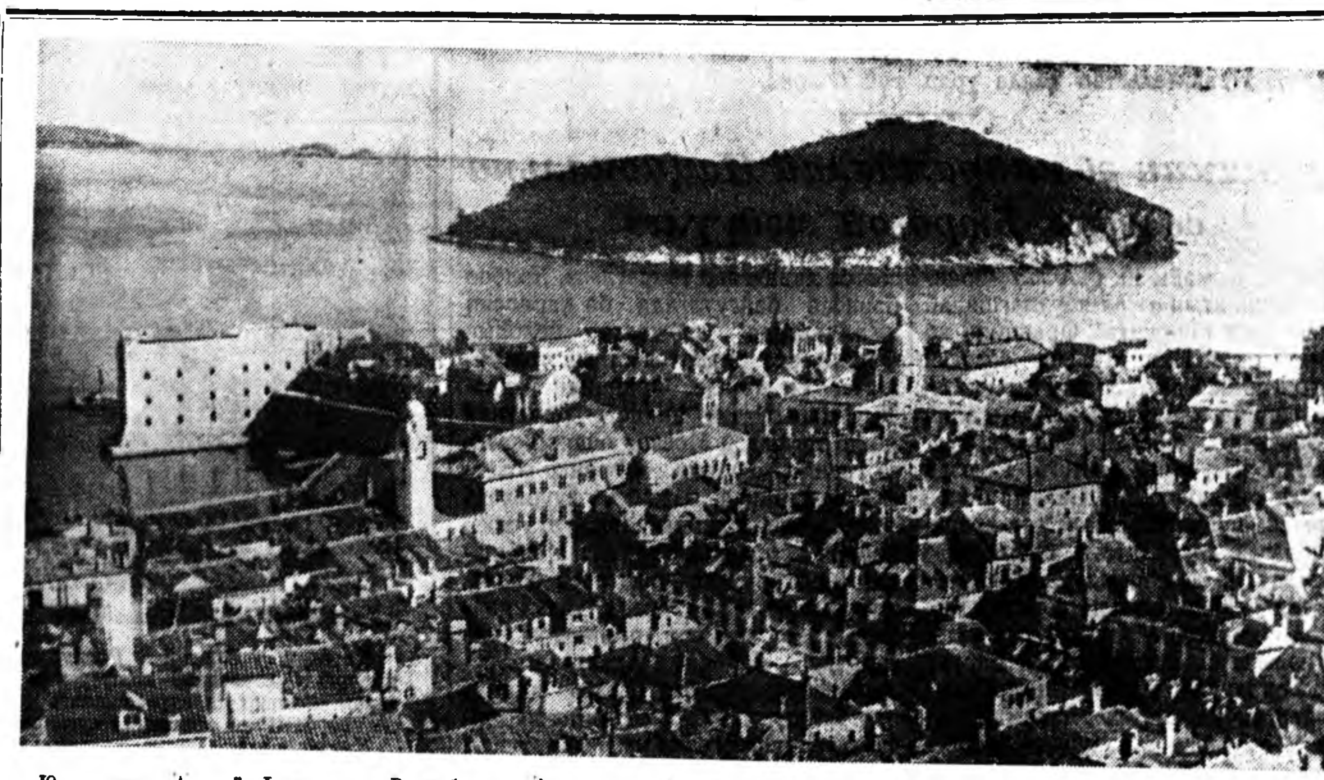
Энэ гүүртын һаалишад ажахын энэ жэлэй долоон һара соо дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 450 литр һү һаагаа. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 70 процентээр ехэ болоно. Зарим һаалишад, жэшээлхэдэ, Б. Бальжиева 516 литр, П.-Д. Дондукова 483 литр һү һааһан байна.

БРИГАДЫН АГИТАТОР

Хоёрдохи комплексно бригадын поли дээрэ ажалладаг механизаторнууд болон колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхын тула агроном С. Б. Галданов агитатораар томилогдоһон байгаа. Нүхэр Галданов колхознигуудай, механизаторнуудай дунда хододоо хөөрэлдөө үнгэргэнэ, газетэ уншажа үгэнэ. Хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө агитатор колхозой ажабайдалһаа жэшээ харуулжа, һайнаар, ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэнэ.

Р. Жапов.

Сэлэнгэ.

Югославиин Арадай Федеративна Республика. Адриатическа далайн эрье дээрэ байдаг Дубровник город. Юго-фотын фото.

Эб найрамдалай, арадуудай хани барисаанай түлөө

...ондо жэлэй майн һүүл баг... ...юниин эхеэр Советскэ Союзай ...Югославиин Арадай Федератив... ...еспубликын правительственна ...ацинуудай хоорондо хэлсээ... ...болоһон юм. Хани ёһоной ба ...ээ ойлголсолгын оршон бай... ... үнгэрһэн эдэ хэлсээнүүдэй ... 1955 оной июниин 2-то Бел... ... СССР-эй ба ФНРЮ-гэй пра... ...ьствонуудай декларацида гар ...даһан байгаа. Энэ деклараци ...элсээнүүдэй дүнгүүдые согсол... ...ласхоорондын шухала асуу... ...удаар, мүн тэрэшэлэн хоёр ...ой хоорондохи политическэ, ...мическа ба культурна харил... ...үдые гуримшуулха талаар ...ндэ хабаадагшадай хараа бо... ... элирхэйлээ бэлэй.

...схоорондын харилсаануудай ... хэдэн шухала ёһо гуримуудые ... ба Югослави нэгэн адляар ...һана гэжэ энэ деклараци со... ...бо. Хоёр оронойнгоо аша ту... ...түлөө, эб найрамдалай ба со... ...змын түлөө али бүхы талаараа ...даа харилсан ажаллаха гэжэ ...р хүсэжэ байһан тухайгаа ...-эй ба ФНРЮ-гэй правитель... ...уд мэдүүлбэ.

... правительство өөһэдынгөө ... гадаадын политикые ООН-... ...авай ёһо туримуудай үндэ... ...ябуулха, эб найрамдал сахиха ... энэ организациин үүргэ ба ... хүндые дээшэлүүлхын тула ... хэмжээнүүдые абаха байна ... хамтын деклараци дотор онсо ...элэгдэһэн байгаа. Тиихэтэй ..., хитад арадай хуулита эрхые ...до һэргээхэ, буу зэбсэг хуряа... ...уудалнуудаар хэлсээ хэжэ ...алтай шиидхэбэри гаргаха, ... хүсые амгалан ажалда хэ... ...э талаар хэлсээ туйлаха шу... ...гэжэ деклараци дотор заагда... ...гэм.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнэй һүүлээрхи жэлнүүдтэ бии болоһон советско-югославска эбтэй һайн, хани ёһоной харилсан ажаллалгые һэргээгдэбэ гэжэ соносхохо зуураа, белградска деклараци манай оронуудай хоорондохи ахадүү ёһоной холбоо барисае саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ тодорхой программа хараалба. Бусад хэмжээ-ябуулгануудай хажуугаар экономическа ба культурна холбоо барисаагаа үргэдхэхэ, атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар харилсан ажаллалта тогтоохо, олониитын организацинуудай хоорондохи холбоо барисае үргэдхэхэ, социалистическэ дүй дүршэлөө СССР-эй ба ФНРЮ-гэй андалдан абалсаха ябадал эмхидхэхэ гэжэ хэлсэгдэһэн байгаа.

Советско-югославска хани ёһоной харилсаануудай таһалдаад байһан ябадалые өөһэдынгөө талада хэрэглэхэ гэжэ эб найрамдалай ба социализмын дайсад бодомжолһон байгаа. Тэдэнь бултадаа буруу һүрэбэ. Хоёр ороной ахадүү арадуудай хоорондо үни заяанһаа хойшо бии болоһон, илангаяа дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ бэхижэһэн заншалта ёһоной хани барисаан энэ үеһөө хойшо найдамтай һайн үндэһэ һууритай болоһон юм.

Советско-югославска хэлсээнүүдэй удхашанар тухай хэлэхэ зуураа, Н. С. Хрущев 1955 оной июниин 3-да Софида болоһон митинг дээрэ иигэжэ мэдүүлээ бэлэй: «Хэлсээнүүдэй боложо дүүрэһэнэй эсэстэ ёһотой һайн харилсаан тогтоогдобо, Югослави ба Советскэ Союзай хоорондо хани ёһоной харилсан ажаллалгые али бүхы талаар саашадань хүгжөөхэ харгы замууд нээгдэбэ.

СССР Югослави хоёрой хоорондохи харилсаануудай һайжарһан ушар уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха ба эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ ехэ оруулалта болохо байна».

Югославиин ба манай ороной арадуудай хани ёһоной харилсаануудые һэргээхэ гээшэ хоёр орондомнай ашатай туһатай, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгтэшье ашатай туһатай байба гэжэ үнгэрһэн жэл эли тодоор харуулба.

Советскэ Союзтай ба Европын, Азиин арадай-демократическа оронуудтай өөрынгөө хэдэг харилсаае Югославиин һэргээн гуримшуулаад байхада, али алиндаа аша туһатайгаар экономическа харилсан ажаллалга эрхилхэ тон ехэ арга боломжо бии болоо. Худалдаа наймаанай ба элдэб түлбэриин хэлсээнүүдые, мүн тэрэшэлэн энээнэй урда тээ байһан үгэли абалиие гуримшуулха хэлсээнүүдые Югослави Советскэ Союзтай баталба. СССР-тэ каустическа содо, кальциин карбит, барит, улһа, мяха, фасоль ба бусад эд бараа Югослави үгэнэ. Советскэ Союз Югослави руу нефть ба нефтепродуктнуудые, антрацит, марганцева руда, хлопок ба бусад эд бараа абаашана.

20 миллион доллар сэнтэй эд бараа бэе бэедээ үгэлсэхэ тухай хараалһан худалдаа наймаанай хэлсээн 1955 оной январьда баталагдаба. Уданшьегүйгөөр энэ хэмжээе хоёр дахин ехэ болгохо гэжэ шиидхэгдэһэн юм. Энэ жэлэй апрель һарада тус хэлсээн сүм дүүргэгдээ.

Югославиин экономическа хүгжэлтэдэнь туһа хүргэхэ зорилготойгоор Югославиһаа абаха байһан 90 миллион доллар хэмжээтэй абалияа Советскэ Союз үгы болгобо.

Үнгэрһэн жэлэй август һарада экономическа асуудалнуудаар югославо-советскэ хэлсээнүүд болоһон юм. Тэдэ хэлсээнүүдэй үндэһөөр ойрын жэлнүүдтэ хоёр ороной хоорондохи эд бараанай эрьесын ниитэ хэмжээн жэл бүхэнэй 70 миллион доллар байхаар хараалагдаба. Тэрэнэй һүүлээр Югославида хэдэ хэдэн индустриальна предприятинуудые бариха тухай хэлсээн баталагдаа бэлэй.

1956 оной февральда Советскэ Союз 54 миллион доллар сэнтэй эд бараа гурбан жэлэй болзортойгоор урьһаар үгэбэ.

Мүн лэ энэ үедэ научно-техническэ харилсан ажаллалга тухай, атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар харилсан ажаллалга эрхилхэ тухай хэлсээ Советскэ Союз Югослави хоёр баталаа.

Арадай демократиин оронууд болохо Польша, Чехословаки, Венгритэй Югославиин хэдэг экономическа холбоо барисаан амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ, үргэдхэгдэжэ байна.

Хитадай Арадай Республика ба Югославиин хоорондо экономическа холбоо барисаан эгээн түрүүшынхеэ тогтоогдобо. 2,5 миллион фунт стерлинг сэнтэй эд бараа түрүүшын үеэр бэе бэедээ үгэлсэхэ гэжэ хараалагдаба. Мүн тэрэшэлэн научно-техническэ харилсан ажаллалга тухай хитад-югославска хэлсээн баталагданхай.

СССР-тэй ба арадай демократиин оронуудтай ёһотой һайн харилсаагаа һэргээһэнэй һүүлээр Югославидашье, мүн эдэ оронуудташье ашатай туһатай ямар ехэ арга боломжо бии болооб гэжэ бүгэдэ хүн харана.

СССР ба ФНРЮ-гэй хоорондо культурна, олониитын, научна ба спортивна холбоо барисаанай талаар һайшаалтай арга боломжонуудые, энэ деклараци бии болгожо үгэбэ. Тэдэ холбоо барисаанууд али бүхы талаараа үргэдхэгдэжэ байна. ФНРЮ-гэй Арадай Союзна Скупщинын делегаци Советскэ Союзда ерэһэн юм. Тэрэ делегациие СССР-эй Верховно Совет, мүн тэрэшэлэн заводуудай, фабрикануудай хүдэлмэришэд, колхознигууд хани халуунаар угтаһан байгаа. Тиихэ зуура, СССР-эй Верховно Соведэй делегацишье югославида ошоод байхадаа мүн лэ тиимээр угтагдаа бэлэй. Профсоюзна, журналистнарай делегацинууд бэе бэедээ айлшалалсаба. Артистнар, театральна коллективүүд али али тээшээ гастролёор ябана. Мүнөө үедэ Москвагай уранһайханай театр Югослави ошонхой, харин югославска драматическа театр Советскэ Союзда ерээд байна.

Делегацинуудые эльгээлсэжэ, культурна холбоо барисаатай болоод байхадаа манай арад зон бэе бэеэ улам һайнаар мэдэхэ болодог, дүй дүршэлөө андалдан абалсадаг. Югославиин Арадай Федеративна Республика гээшэ өөрын адли тэгшэ эрхэтэй арадуудые нэгэдүүлһэн социалистическэ демократическа союзна түрэн юм гэжэ тэрэнэй конституци дотор хэлэгдэнэ. Югославида ажалшан арадынь засагаа баридаг.

Тэндэ үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүд арад зоной мэдэлдэ юм. Мүн тэрэшэлэн хүдөө ажахыдашье социалистическэ сектор дадхаа дадхааһаар хүгжэжэ байна. ФНРЮ-дэ социализм байгуулха талаар өөрынгөө ябуулдаг бүхы хэрэг ажалые Югославиин коммунистнуудай союз марксистско-ленинскэ теориин үндэһөөр эрхилдэг.

Оронойнь экономическа талаараа гээгдэнги байдал улам бүри үгы болгогдожо байна. Урдань бүри ехээр гээгдэжэ ябаһан Македони, Черногори гэхэ зэргын республиканууд хүгжэжэ, мүнөө үеын промышленностьтай, мэргэжэл һайнтай өөһэдын кадрнуудтай боложо байна. Дайнай һүүлээрхи 10 жэлэй турша дотор Югослави дайнай урда тээхи эгээн ехэ хэмжээндээ орходоо промышленна үйлэдбэреэ 2,5 дахин ехэ болгобо; электроэнерги гаргалгаяа—3,7 дахин, хара металлургияа—3,5, машина бүтээлгэеэ—4,25 дахин ехэдхэһэн байна.

Шэнэ Югослави ургажа ба бэхижэжэ байна. Белградска декларациин үндэһөөр СССР-эй ба Югославиин хоорондохи хани ёһоной харилсан ажаллалгын улам бэхижэжэ байһанда советскэ арад үнэн зүрхэнһөө баясана. Советскэ ба югославска хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай Москвада болохоёо байгаа уулзалганууд манай оронуудай хоорондохи хани барисаанай улам бэхижэхэ хэрэгтэ, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгтэ шэнэ ехэ оруулалта болохо бэзэ гэжэ манай арад этигэнэ.

М. СЛАВЯНЮВ.

Хилын саанаһаа ерэһэн телеграмманууд

Советскэ сэрэгэй корабльнуудай эскадра Сплидтэ хани ёһоор айлшалжа ошобо

СПЛИТ, майн 31. (ТАСС-эй тусхай корр.). Советскэ сэрэгэй корабльнуудай эскадра мүнөөдэр Югославска Сплит портдо хани ёһоор айлшалжа ерээ. Энэ эскадрые Хара далайн флодые командалагша флодой адмирал В. А. Касатонов командална. Эскадрын составта «Михаил Кутузов» гэжэ крейсер, «Бессменный», «Безукоризненный» гэжэ эскадренна миноносецууд ороно.

Нютагай сагаар 9 час боложо байха үедэ советскэ сэрэгэй корабльнуудай эскадрын харагдахада Сплит порт шадар городой хүн зон олоор суглараа.

9 час. Советскэ крейсер 21 буудалгаар нацын салют мэндэ хүргөө. Сустепан гэжэ хушуун дээрэ байдаг артиллерийскэ батарей энэ салюдтань харюусаа. Тэрэнэй һүүлээр Югославиин далайн-сэрэгэй флодой командалагшын хүндэлэлдэ зорюулан советскэ крейсер 17 буудалгаар салют үгөө. Суспетан гэжэ хушуун дээрэхи артиллерийскэ батарей Хара далайн флодые командалагшын хүндэлэлдэ харюутай салют үгөө.

«Михаил Кутузов» гэжэ крейсер байха газартаа ерэжэ зогсоо. Советскэ морягуудай шадамар бэрхээр хүдэлжэ байһыень хаража, сугларагшад ехээр һонирхоо. Миноносецууд крейсерэй хажууда ерэжэ мүн лэ шадамарааршье, түргэнөөршье зогсоо.

Сплидтэ ерэһэнэйнгээ һүүлээр Хара далайн флодые командалагша адмирал В. А. Касатонов адмиралнууд болон дээдэ зэргын офицернүүдтэй хамта СССР-эй хэрэгүүдээр Югославида байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Ф. Н. Грязновто (тэрэ Сплидтэ ерэһэн байгаа), мүн районно арадай комитедэй түрүүлэгшэдэ, Сплит городой арадай комитедэй түрүүлэгшэдэ, Югославиин далайн-сэрэгэй флодые командалагша адмирал Мате Ерковичта айлшаар ошоо.

СССР-эй хэрэгүүдээр Югославида байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Ф. Н. Грязнов, районно арадай комитедэй түрүүлэгшэ ба Сплит городой арадай комитедэй түрүүлэгшэ, тэрэшэлэн Югославиин далайн-сэрэгэй флодые командалагша Мате Еркович Хара далайн флодые командалагша адмирал В. А. Касатоновто крейсер дээрэнь ошожо айлшалаа.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай КНДР-эй правительствын мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, майн 31. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооё хороохо тухай мэдүүлгэ КНДР-эй правительство мүнөөдэр толилоо. Тусхайлбал, мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: КНДР-эй правительство хадаа корейскэ асуудалые хэлсээ хэжэ шиидхэхые шууд сэхээр эридэг байһан ба эриһэншье байна. Корейскэ арадай хүсэл эрмэлзэлгые хараадаа абан, мүн Урда ба Хойто Корейн бэе бэедээ этигэлсэдэггүй ябадалые зайсуулха зорилгоор КНДР-эй правительство хадаа зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэхэгүйбди гэжэ мэдүүлхыень, Урда ба Хойто Корейн зэбсэгтэ хүсэнүүдые эгээн лэ бага хэмжээндэнь хүрэтэр хороохые урдакорейскэ засагаархидта нэгэтэ бэшэ дурадхадаг байгаа. Гэбэшье, урдакорейскэ засагаархид энэ дурадхалда харюусаагүй байна.

Корейдэхи эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ шэнэ туһа нэмэри оруулха, ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхэдэ бүри таарамжатай эрхэ байдал бии болгохые эрмэлзэн КНДР-эй правительство иигэжэ тангариглан мэдүүлнэ. Правительство хадаа урда корейскэ засагаархидта эсэргүүгээр өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые урда мэтэ түрүүлэн хэрэглэхэгүй; 1956 оной августын 31 хүрэтэр КНДР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооё 80 мянган хүнөөр хороохо, зэбсэгтэ хүсэнүүдые дээрэ дурсагдаһанай ёһоор хорооһонойнгоо жэшээгээр буу зэбсэг ба дайшалхы техникые хороохо, тиихэдэ эдэ сэрэгүүдтэ гаргашалагдадаг мүнгэ зөөрие амгалан ёһоной байгуулалтада, хүн зоной ажабайдалые һайжаруулгада зорюулха; армиһаа табигдаһан хүнүүдые тэдэнэй өөһэдынь хүсэлөөр, шадабарииень хараадаа абан хүдэлмэреэр хангаха.

Урда ба Хойто Корейн хоорондохи харилсаае һайжаруулжа, мүн нягта холбоо байгуулжа ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхые Урда ба Хойто Корейн хүн зоной эрмэлзэжэ байһые КНДР-эй правительство хараадаа абана. Хэрбээ урдакорейскэ засагаархид корейскэ арадай хүсэл эрмэлзэлгые үнэн зүрхэнһөө хүндэлдэг байгаа гээшэ һаа, арад зоной дура зоригто таарама иимэ үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые тэдэнэр абангүй байжа шадахагүй болоно.

Франциин эб найрамдалай Национальна соведэй Бюрогой мэдүүлгэ

ПАРИЖ, майн 30. (ТАСС). Франциин олониитын ажал-ябуулагшадай делегациин гэшүүдтэй Франциин эб найрамдалай Национальна соведэй Бюро майн 25-да уулзалга эмхидхээ. Делегациин гэшүүд эб найрамдалай ба буу зэбсэг хороохын түлөө ябуулга хэдэг юм, мүн Советскэ Союзда һаяхан ошоходоо, КПСС-эй болон Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэһэн байна. Энэ уулзалгатай дашарамдуулан эб найрамдалай Национальна соведэй Бюрогой толилһон Мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Зүүн зүгэй ба Баруун зүтэй оронуудай түлөөлэгшэдэй иимэ уулзалганууд, иигэжэ һанамжануудаа мэдэлсэлгэ «арадуудай хоорондоо үгэеэ бүри һайнаар ойлголгодо, эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ туһалха байна».

Гүрэнүүдэй хоорондоо холбоогоо һайжаруулгада ба амгалан ёһоор харилсан ажаллалгада дэбжэлтэ оложо байһые эб найрамдалай Национальна соведэй Бюро Мэдүүлгэ соогоо ханангяар тэмдэглэнэ. Холбоо барисаа байгуулгада ба харилсан ажаллалтада дэбжэлтэ болоһые французскэ правительствын толгойлогшо Ги Молле, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Кристиан Пино гэгшэдэй Москва ошожо ерэлгэ гэршэлжэ үгэнэ. «Франко-советскэ хэлсээнүүд, тэрэнэй дүүрэхэдэ толилогдоһон хамтын мэдүүлгэ хоёр ороной хоорондохи харилсаа саашадаа һайжаруулха шэнэ арга боломжонуудые нээжэ үгэнэ. «Хүйтэн дайнай» хэдэн жэл соо үргэлжэлхэ үедэ гарадаг байһан һэжэглэлгэнүүдые зайсуулха, бэе бэедээ дахяад этигэлсэдэг болохо хэрэгтэ эдэ хэлсээнүүд туһалха байна. Бэе бэедээ этигэлсэлгэ шиидхэгдээгүй асуудалнуудые, тусхайлбал, буу зэбсэг хурааха, европейскэ аюулгүй байдал хангаха асуудалнуудые, мүн германска асуудалые гуримшуулха таарамжатай эрхэ байдал бии болгохо» гэжэ энэ документ соо хэлэгдэнэ.

Английска общинануудай палатада

ЛОНДОН, майн 31. (ТАСС). Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооё ба буу зэбсэгые хороохо гэжэ СССР-эй правительствын шиидхэһэндэ харюу болгон сэрэгэй уялгата албанай болзорые, Великобританиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооё хороохо тухай асуудал английска парламентын хэдэн гэшүүд үсэгэлдэр общинануудай палатын заседани дээрэ табяа.

«Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тооё 1.200 мянган хүнөөр хороохо гэжэ шиидхэһэн тухайгаа Советскэ правительствын һаяхан хэһэн мэдүүлгые хараадаа абаа гүт, уласхоорондын шанга байдалые саашадань һуларуулгада туһалхые, мүн иимэ хэмжээ абахые, тусхайлбал, сэрэгэй уялгата албые түргэнөөр болюулгада туһалхые английска правительство хүсэнэ гү» гэжэ парламентын гэшүүн лейборист Виктор Иэйтс оборонын министрһээ асуугаа.

Парламентын гэшүүд-лейбористнууд Шинуэлл, Денис Хауэлл гэгшэд мүн лэ иимэ удхатай асуудалнуудые табяа.

Энэ асуудалаар правительствын политикада ямар нэгэн хубилалта болоо гэжэ мүнөө дээрээ мэдүүлжэ шадахагүй байнаб гээд оборонын министр Монктон харюусаа.

Министрын харюу «тон дутамаг байна» гэжэ лейборист Шинуэлл хэлээ.

Иимэ харюу «ямаршье үрэгүй байна» гэжэ мэдүүлээд, Шинуэлл саашань иигэжэ нэмэжэ хэлээ: «Советскэ Союзай абаһан хэмжээнүүдые хараадаа абан, бидэнэй мүн лэ иимэ хэмжээ абаа һаа һайн байхань сохомтой. Советскэ Союзай эдэ хэмжээнүүдые бидэнэр дэмжэжэ байнабди гэжэ дэлхэйн бүхы хүн зондо мэдүүлхээр саг тулажа ерээд байна».

Шинуэллын мэдүүлгые парламентын олон гэшүүд һайшаалтайгаар угтаа.

Сагаан Байшанда пресс-конференци болобо

ВАШИНГТОН, майн 30. (ТАСС). Сагаан Байшангай хэблэлэй асуудалнуудые эрхилхэ секретарь Хэгерти үсэгэлдэр пресс-конференци дээрэ иигэжэ мэдээсээ. Атомна хүсэнэй талаар американска комиссиин гаргашануудта 1956—57 оной бюджетнэ жэлэй турша соо мүнгэ зөөри нэмэжэ һомолхо гуйлтатайгаар президент Эйзенхауэр конгресстэ хандаа.

Ядерна хүсэнэй талаар американска программые бэелүүлгэдэ бюджетнэ энэ жэлдэ 112,5 миллион доллар нэмэжэ гаргашалхые зүбшөөгдөө гэжэ Хэгерти заагаа. «Зэбсэгэй талаар амжагдаһан техническэ шэнэ туйлалтануудые хэрэглэхэ» (атомна ба водородно зэбсэг тухай эндэ хэлэгдэнэ.—**Ред.**) арга боломжо США-да олгохо зорилгоор энэ мүнгэ зөөри нэмэжэ һомологдоо гэжэ тэрэ мэдээсээ.

Манай республика дотор

„Бүргэд"—гэжэ шэнэ ном

Жамьян Балданжабоной зохёоһон иимэ гаршагтай шэнэ ном һаяхан хэблэлһээ гараба.

Энэ ном дотор Аригуун Бүүбэй гэжэ хүн тухай ехэ тодоор, хурсаар бэшэгдэнэ. Аригуун Бүүбэй гээшэ үнгэрһэн зуун жэлэй хоёрдохи хахадта Ага нютагта үнэхөөрөө ажаһууһан юм. Тэрэ Аригуун Бүүбэйе мэдэхэ зуун наһата Илья Тажанаев болон мүн хүн зоной дунда тараһан домогууд дээрэһээ үндэһэлэн, Ж. Балданжабон энэ номые зохёобо. Тэрэ сагта баяд ноёдой, лама бөөнэрэй. үгытэй арад зониие дарлаһан, мүлжэһэн тухайда энээн соо эли тодоор хэлэгдэнэ. Энэ номые уншагшад бурят-монгол арадай хуушанай байдалтай, тэрэ үедэ ажаһууһан Аригуун Бүүбэйтэй танилсаха байна.

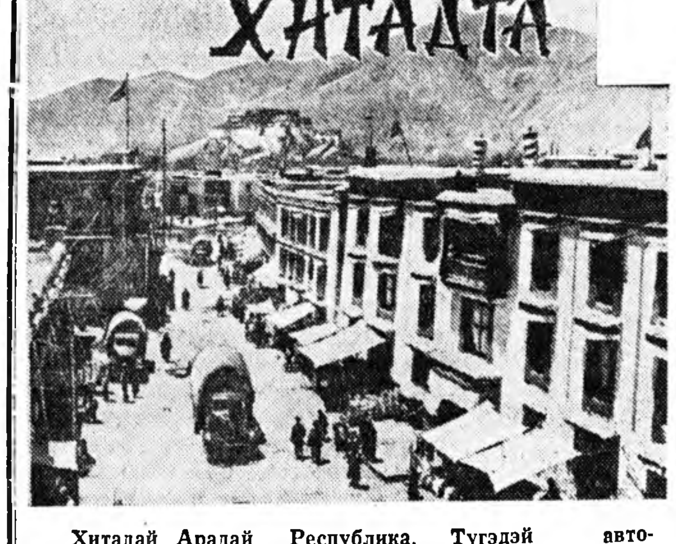
Т. Раднаева.

Малшадай городок

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой Бахалайта гэжэ нютагта хэды жэлэй саада тээ малшадай городок баригдажа эхилһэн юм. Нёдондо эндэ үнеэдэй, тугалай байранууд баригдаа.

Мүнөө жэл малшадай байха 10 гэр баригдахаар хараалагдаһан аад, 5-ниинь баригдаа. Мүн эхин һургуули, интернат баригдажа дүүргэгдэхээ байна.

Арадай демократиин оронуудта

Хитадай Арадай Республика. Түгэдэй автономно областиин түб хото Лхасын үйлсэнүүдэй нэгэн. Синьхуа агентствын фото.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын таряашад энэ жэлэй хабарые урдынхидаа орходоо бүри һайнаар угтаа. Таряашадай бүхы үрхэтэнүүдэй хахадһаа олониинь хүдөө ажахын кооперативуудта оронхой. Машинно-прокатна станцинууд таряашадта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэрие механизацилга дээшэлээ. 1955 оной эхинэйхитэй сасуулбал КНДР-тэ мүнөө үедэ тракторнуудай тоо 4 шахуу дахин олон болоо. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 2 үлүүтэй дахин ехэ талмай тракторaар хахалагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пхеньянска машиннопрокатна станцида ГДР-һээ эльгээгдэһэн тракторнууд поли дээрэ гарахаяа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хитадай ажалшадай амарха шэнэ санаторинууд

ПЕКИН, майн 31. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Хитадта 1949 онһоо 1955 он хүрэтэр хүдэлмэришэд болон албахаагшадай амарха мянга табан зуу үлүүтэй санатори ба амаралтын гэр баригдаһан байгаа. Мүнөө жэлдэ профсоюзуудай һалбаринуудай ба нютагай Соведүүдэй хүсөөр 30 шэнэ санатори баригдаха юм.

КНР-эй пионерскэ организаци

ПЕКИН, майн 30. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикада 25 миллион хүүгэд пионернүүд болонхой. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо таба миллион хүүгэд пионертэ ороо.

Пионернүүдэй олонхинь эхин һургуулинуудай һурагшад юм.

Түгэдтэ пионерскэ организацинууд байгуулагдажа эхилээ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Хитадай Арадай Республика. Ажалай түрүүшүүлэй бүхэхитадай конференци Пекиндэ болоо. Хитадай индустриин зургаа мянга үлүүтэй эрхим түлөөлэгшэд КНР-эй столицада сугларaa.

Хитадай шэнэ юумэ үүсхэдэг хүнүүдтэ ахадүү оронуудай ажалай түрүүшүүлэй делегацинууд айлшалжа ерэһэн байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: советскэ тракторист Социалистическэ Ажалай Герой М. А. Аксенов (баруун гарһаа) өөрынгөө хүдэлмэри тухай хитадай трактористнуудта хөөрэжэ байна.

Синьхуа агентствын фото.

Хлопок таружа дүүргэбэ

ПЕКИН, майн 30. (ТАСС). Хитадта 6 миллион гектар талмай дээрэ хлопок тарилга дүүргэгдэбэ гэжэ «Жэньминьжибао» газетэ мэдээсэнэ.

Хүдөө ажалай кооперативуудта нэгэдэн таряашад мүнөө жэлдэ хлопок тарилгые үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 10—15 хоног урид дүүргээ. Тиихэдэ хлопогой тарилгын талмай 300 мянган гектараар энэ жэлдэ ехэ болоһон байна.

Хитадай һонинууд

Аньшаньска металлургическа комбинат шэнэ барилгануудта кадрнуудые бэлэдхэхэ центр болонхой. Комбинадай дэргэдэ нээгдэһэн үдэшын университедтэ, мүн 32 тусхай курсануудта Батоудахи ба Уханьдахи металлургическа шэнэ центрнүүдтэ ажаллаха 6.000 мэргэжэлтэд, 38 мянган шадабаритай хүдэлмэришэд ойрын долоон жэлэй турша соо бэлэдхэгдэхэ байна.

**

Хитадай түрүүшын автозаводой һаяар бүтээн гаргахаа байһан ашаанай автомашинануудта хэрэглэгдэхэ покрышкануудые шанхайска резиновэ завод үйлэдбэрилжэ эхилээ.

***

Шаньдун провинцида дунда һургуулинуудай тоо олон болоно. Һуралсалай жэлэй эхилхэдэ эндэ дунда һургуулинуудай тоо үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо нэгэ хахад дахин олон болохо юм.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада үхибүүгэд тухай ехэ оролдолго гаргана

ПХЕНЬЯН, майн 31. (ТАСС). Арадай-Демократическа Корейдэ гүрэн болон олониитэ ургажа ябаа залуу үетэн тушаа саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргана. Городууд болон тосхонуудые һэргээн бодхооходоо хамагай түрүүндэ һургуулинуудай, хүүгэдэй садуудай, больницануудай байшангууд баригдадаг, хүүгэдэй паркнууд ба наадаха зугаалха талмайнууд түхеэрэгдэдэг. Эблэрэлгын баталагдаһанһаа хойшо 1955 он хүрэтэр Хойто Корейдэ 1.285 һургуули баригдаа. Мүнөө бүхы һургуулинуудтань 2 миллион шахуу хүн һуража байдаг. Японско колониальна дарлалтын һүүлшын жэлэйхитэй сасуулбал долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудай тоо 25 дахин олон болоо.

Корейн сүлөөлэгдэхын урда тээ хүүгэдэй сад ба ясли оройдоошье байгаагүй. Мүнөө промышленна томо предприяти, городской район бүхэндэ хүүгэдэй садууд ба яслинууд байгуулагдана. Тэдэнэй тоо олон боложол байдаг. Хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэртэй дашарамдуулан Пхеньянда хүүгэдэй 20 шэнэ ясли нээгдээ. Хүдөө ажахын кооперативуудта полевой хүдэлмэриин эхилхэдэ саг зуурын садууд болон яслинууд олоор нээгдэдэг.

КНДР-тэ газар уһалха хүдэлмэри хэгдэнэ

Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада газар уһалха ба гидротехническэ барилгануудые хэхэ талаар һүүлэй 8 һарын турша соо ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Энэ үе соо 1.300 үлүүтэй километртэ уһалууриин һубаг канава малтагдаа, уһалууриин 6.300 үлүүтэй элдэб түхеэрэлгэнүүд баригдаа. КНДР-эй правительство энэ хүдэлмэридэ 2.100 миллион вон гаргашалаа.

Иимэ хүдэлмэриин хэгдэһэнэй ашаар 37 мянга шахуу гектар таряанай газар уһалагдана, 17 мянган гектар газар уһанай үерһөө хамгаалагдаха болоо. Багсаамжын мэдээгээр энэ хадаа жэл соо 80 мянган тонно рис нэмэжэ абаха арга олгохо байна.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада олон эхэнэрнүүд машина бүтээгшэдэй орёо нарин мэргэжэлнүүдые шудаланхай. Енсанска машина бүтээлгын заводто Ли Те Сун эрхим һайнаар ажаллажа байдаг. Тэрэ хадаа халаанайнгаа даалгабарине үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ли Те Сун хүдэлмэрилжэ байна.

Синьхуа агентствын фото.

Һурагшад экзаменаа һайн[...] тушаана

Иволгын дунда һургуулиин 6-[...]хи классуудта ботаникаар эк[...]мен үнгэрбэ. 6-дахи «А» класс[...] (багшань Ч. Б. Бадмаева) 8 һур[...]шад «5» гэһэн сэгнэлтэ, 7 һур[...]шад—«4» гэһэн сэгнэлтэ абаа. Н[...]гэшье хүн «3» ба хангалтагүй [...]һэн сэгнэлтэ абаагүй.

6-дахи «Б» класста (баг[...] А. М. Михайлова) олонхи һу[...]шад «5» ба «4» гэһэн сэгнэлтэ[...]дые абажа, үзэһэн юумээ һай[...] шудалһан байһанаа харуулба.

Артистнууд Түнхэнэй аймагта

Мүнөө Түнхэнэй аймагай [...] зуудаар Бурят-Монголой драм[...]ческа театр зүжэгүүдые хар[...] байна. Һаяхан Жемчуг гэжэ [...]та тус театр «Будамшуу» гэж[...] Шагжинай зүжэг табиба. Энэ [...]жэгые хараха гэжэ олон колх[...]гууд, механизаторнууд ерээ. [...] тэндэ «Веселый гость» гэжэ з[...] харуулагдаа. Эдэ зүжэгүүдые [...]ларагшад ехэ һонирхожо хар[...]

Гэбэшье, драматическа теа[...] программа багашаг байна гэжэ [...]нагдана. Юуб гэхэдэ, хүдөөгэй [...]ной, колхозуудай ажабайдал [...] зүжэгүүдые харуулнагүй. Мүн У[...] Удэһээ тус театр тон үсөөн [...] жэл соо нэгэ дахин ерэнэ.

Б. Бирба[...]

Зунай үзэгдэлнүүд

(Фенологой тэмдэглэл)

Үлир сэсэглэбэ. Энэ хадаа [...]рай дүүрэжэ, аяма халуун зу[...]лоһоной түрүүшын үзэгдэл гэ[...] Республикын нютаг бүхэндэ зун[...]гэ доро болодоггүй юм. Урда т[...] Кяхтын, Ториин, Кударын, С[...]гын, Бичурын аймагуудта зун[...]ниин 10—12-то, центральна [...]гуудта—Иволгада, Мухаршэб[...] Тарбагатайда, Заиграйда ба У[...] Удэдэ июниин 14—17-до, мүн [...] аймагуудһаа 3—4 үдэрөөр хо[...]дожо, Түнхэндэ, Баргажанда, [...]банскда, Закаменда зун бол[...] байна.

Ехэ орой болотор Байгал да[...] мульһэнэй хайлаагүй байдаг [...] тэрэнэй эрье шадарай нютаг[...] мүн үндэр газарта оршодог Яру[...]да бүри оройтожо, июниин 25-[...]до зунай үзэгдэлнүүд ажаглагд[...]

Июнь һарада гол түлэб [...] ургажа, сэсэг намаа дэлгэржэ, [...]дайда ногоорон нэмжыдэг. Б[...] дээрээ республикымнай газар [...] 400 гаран янзын сэсэг ургадаг [...] Энэ үедэ нарһан, хуша, шэнэ[...] шэлбүүһэ намаагаа дэлгэдэг, тэр[...]ягааран, дайдые гоёодог.

Июниин хоёрдохи хахадта [...] орооһото культуранууд зала[...] харбажа эхилхэ. Хүбшэдэ хүхы[...] буунай таһалгаряагүй донгодо[...]дуулдаха. Ой тайгаар, тала дай[...] олон тоото шубууд уурхайгаа [...]рон хөөрсэгэнэхэ. Энэ үедэ шуб[...] дальбараануудаа тэнжээхын т[...] элдэб хорото хорхой сохонуу[...] хулгана, зумбараануудые олоор [...] хэхэ, хүдөө ажалда ехэ туһа [...]гэдэг юм.

Июлиин түрүүшын хахадта [...] хандагай, гүрөөһэн зулзагалха, [...] горхонуудта алгана, ялаагана т[...]һөө хаяжа захалха. Колхозуудта [...] мидор, капуста таригдаха.

И. Кот[...]

ХРОНИКО

Бабушкинска городской Сов[...] Выдрино гэжэ һуурин газар РСФ[...]эй Верховно Соведэй Президи[...] 1956 оной майн 24-нэй Указай ё[...] хүдэлмэришэнэй поселок болго[...] Энэ посёлогой территоридо С[...]ная гэжэ поселок оролсохо юм.

Сүүдэй заа[...]

Колхозой зөөри үриг[...] хэһээгдэбэ

Заиграйн аймагай Старо-Брян[...] сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ [...]хоздо бухгалтераар хүдэлжэ бай[...] Тютрин, энэ колхозой касса бар[...] байһан Грязнов гэгшэд үни уд[...] саг соо колхозой зөөри үбэрш[...] байһанаа һая элирүүлэгдээ. 1955[...]до, энэ жэлэй хоёр һара соо [...] хоёр хулгайшад колхозой элдэб [...]дуктнуудые худалдалгаһаа ор[...] мүнгые үбэршэлдэг байгаа. Иим[...] эдэ хоёр 19900 түхэриг хулгай[...] байна. Энээнэйнгээ түлөө Заигр[...] аймагай арадай сүүдээр Тютри[...] жэлдэ, Грязнов 12 жэлдэ залан з[...]луурха лагерьта ябахаар сүүд[...]лэгдээ.

Б. Дмитриев, Заигр[...] аймагай 1-дэхи участ[...] арадай сүүдэй с[...]

Редактор Д. Л. ЛОБСАН[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47 59, пропаганды и переводов — 35-1[...], культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37 32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00778. Типография Министерства культуры Бурят Монгольской АССР. Зак. № 329[...]